

Załącznik nr 2
do Uchwały Nr 67/2019
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 28 lutego 2019 r. z późn. zm.

Profil praktyczny

Raport zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Nazwa kierunku studiów: **handel międzynarodowy**

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek: **Wyższa Szkoła Bankowa
w Poznaniu**

Data przeprowadzenia wizytacji: **19-20 marca 2022 r.**

Warszawa, 2022

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	4
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	4
1.2. Informacja o przebiegu oceny	4
2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów	5
3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA	6
4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia	7
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	7
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	11
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	21
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	29
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	33
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	35
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	37
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	39
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	43
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	44
Zalecenia	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
5. Ocena dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (w porządku wg poszczególnych zaleceń)	47

6. Załączniki: _____ **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia _____ **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego _____ **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 3. Ocena wybranych prac etapowych i dyplomowych **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Część I - ocena losowo wybranych prac etapowych _____ **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Część II - ocena losowo wybranych prac dyplomowych _____ **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 4. Wykaz zajęć/grup zajęć, których obsada zajęć jest nieprawidłowa **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 5. Informacja o hospitowanych zajęciach/grupach zajęć i ich ocena **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 6. Oświadczenia przewodniczącego i pozostałych członków zespołu oceniającego **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodniczący: dr hab. Katarzyna Szczepańska-Woszczyzna, członek PKA

członkowie:

1. prof. dr hab. Magdalena Osińska, ekspert PKA
2. dr hab. Wawrzyniec Michalczyk, ekspert PKA
3. Iwona Gadomska, ekspert PKA ds. studenckich
4. Jakub Szczepkowski, ekspert PKA ds. pracodawców
5. Mateusz Piechowski, sekretarz zespołu oceniającego

1.2. Informacja o przebiegu oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku handel międzynarodowy prowadzonym w Wyższej Szkole Bankowej w Poznaniu (zwanej dalej "WSB w Poznaniu") została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej na podstawie Uchwały Nr 644/2021 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 8 lipca 2021 r. w sprawie kierunków studiów wyznaczonych do oceny programowej w roku akademickim 2021/2022.

Polska Komisja Akredytacyjna po raz kolejny oceniała jakość kształcenia na tym kierunku studiów (w przeszłości o nazwie "Stosunki międzynarodowe"). Na podstawie Uchwały Nr 826/2015 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 22 października 2015 r. w sprawie oceny programowej na kierunku "stosunki międzynarodowe" prowadzonym na Wydziale Finansów i Bankowości Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym wydano ocenę pozytywną.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą zdalnej oceny programowej Polskiej Komisji Akredytacyjnej za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej, w związku z wejściem w życie rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 20 marca 2020 r. w sprawie ogłoszenia na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii (t.j. Dz. U. 2022 poz. 340). Zgodnie z obowiązującą procedurą, zespół oceniający zapoznał się z raportem samooceny, załącznikami do raportu oraz pozostałą dokumentacją udostępnioną przez Uczelnię. Podczas wizytacji, zespół odbył wszystkie spotkania zgodnie z przyjętym harmonogramem, a ponadto dokonał oceny prac dyplomowych i etapowych. Przeprowadzono hospitację zajęć dydaktycznych i wizytowano bazę dydaktyczną. Przed zakończeniem wizytacji dokonano oceny stopnia spełnienia kryteriów i sformułowano rekomendacje, o których przewodniczący zespołu oraz eksperci poinformowali władze Uczelni na spotkaniu podsumowującym.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów

Nazwa kierunku studiów	handel międzynarodowy	
Poziom studiów (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia I stopnia	
Profil studiów	praktyczny	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne i niestacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek ^{1,2}	ekonomia i finanse – 85%, nauki o polityce i administracji – 15%	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	6 semestrów, 180 punktów ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym	960 godzin / 36 punktów ECTS	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	biznes międzynarodowy / international business, handel zagraniczny małych i średnich przedsiębiorstw / foreign trade of small and medium-sized enterprises	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	licencjat	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	140	170
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ³	specjalności polskojęzyczne –1.586 specjalności anglojęzyczne –1.530	848
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	specjalności polskojęzyczne – 97 specjalności anglojęzyczne - 95	70

¹W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

² Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2018 poz. 1818).

³ Liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów należy podać bez uwzględnienia liczby godzin praktyk zawodowych.

łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne	specjalności polskojęzyczne – 122 specjalności anglojęzyczne - 111	120
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	specjalności polskojęzyczne – 87 specjalności anglojęzyczne - 95	87

3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA

Szczegółowe kryterium oceny programowej	Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium określona przez zespół oceniający PKA⁴ kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione
Kryterium 1. konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	kryterium spełnione częściowo
Kryterium 2. realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	kryterium spełnione częściowo
Kryterium 3. przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	kryterium spełnione
Kryterium 4. kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	kryterium spełnione
Kryterium 5. infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	kryterium spełnione
Kryterium 6. współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	kryterium spełnione
Kryterium 7. warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu	kryterium spełnione

⁴ W przypadku gdy oceny dla poszczególnych poziomów studiów różnią się, należy wpisać ocenę dla każdego poziomu odrębnie.

kształcenia na kierunku	
Kryterium 8. wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	kryterium spełnione
Kryterium 9. publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	kryterium spełnione
Kryterium 10. polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	kryterium spełnione częściowo

4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

Kształcenie na ocenianym kierunku, który powstał w wyniku przekształcenia prowadzonego wcześniej w Uczelni kierunku stosunki międzynarodowe, prowadzone jest od roku 2018.

Koncepcja i cele kształcenia są zgodne ze strategią Uczelni (Senat Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu na podstawie Uchwały nr 72/2021 z dnia 20.04.2021 r. uchwalił Plan Strategiczny Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu na 2021 rok z wizją rozwoju do 2025 roku – plan strategiczny jest dostępny w Biuletynie Informacji Publicznej), która zakładała upracticznienie procesu kształcenia w powiązaniu z praktyką gospodarczą i rynkiem pracy, inwestycje infrastrukturalne oparte o nowoczesne technologie, rozwój technologiczny dydaktyki i obsługi studenta. Uczelnia przekazuje praktyczną wiedzę oraz kształci umiejętności elastycznego dostosowywania się do zmiennych warunków otoczenia gospodarczego. Kierunek w swoich założeniach wpisuje się w te cele kształcenia, gdyż kształci specjalistów wyposażonych w wiedzę, umiejętności i kompetencje o profilu praktycznym w zakresie handlu międzynarodowego o charakterze interdyscyplinarnym z zakresu takich obszarów wiedzy, jak: zarządzanie, ekonomia, ekonomia międzynarodowa, finanse, marketing, prawo w kontraktach handlu zagranicznego, transakcje handlu zagranicznego, negocjacje międzynarodowe. Takie podejście tworzy absolwentom możliwość zatrudnienia w przedsiębiorstwach różnych branż, w tym w przedsiębiorstwach produkcyjnych, handlowych i usługowych współpracujących z przedsiębiorstwami lub organizacjami zagranicą, w przedstawicielstwach korporacji międzynarodowych, firmach konsultingowych, działach public relations przedsiębiorstw zagranicznych, w administracji rządowej i samorządowej, a także organach, w kompetencji których znajduje się współpraca międzynarodowa. Kierunek ten przygotowuje także do prowadzenia własnej działalności gospodarczej. Taki profil kształcenia, jak potwierdzają opinie interesariuszy zewnętrznych (w tym pracodawców), jest w regionie pożądany i zgodny z potrzebami regionalnego rynku pracy.

Kierunek handel międzynarodowy i realizowany w jego ramach profil studiów odpowiada oczekiwaniom lokalnego środowiska przedsiębiorców i menedżerów oraz władz lokalnych. Koncepcja kształcenia jest zorientowana na kandydatów zainteresowanych związaniem swojej ścieżki

zawodowej z szeroko pojętym środowiskiem wymiany międzynarodowej, chcących podjąć po ukończeniu studiów pracę na stanowiskach zarządczych średniego szczebla w firmach funkcjonujących bądź zamierzających funkcjonować na rynkach zagranicznych. Absolwent kierunku handel międzynarodowy posiada wiedzę ekonomiczną jak i finansową, ale również z zakresu zarządzania, negocjacji, marketingu, transportu międzynarodowego i inną niezbędną w praktyce zawodowej. Z uwagi na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy, kształcenie dla cyklu rozpoczętego od roku akademickiego 2021/2022 prowadzone jest na studiach pierwszego stopnia o profilu praktycznym z odpowiednim doбором realizowanych specjalności, tj. biznes międzynarodowy / international business, handel zagraniczny małych i średnich przedsiębiorstw / foreign trade of small and medium-sized enterprises, które obejmują swym zakresem zagadnienia bezpośrednio związane z efektami uczenia się ocenianego kierunku i odpowiadają na potrzeby biznesu.

Zakładane umiejętności absolwenta, pozwalają uznać, iż koncepcja kształcenia uwzględnia postęp w zakresie działalności zawodowej związanej z handlem międzynarodowym.

Przy tworzeniu programu studiów Uczelnia bierze pod uwagę wyniki analiz rynkowych opracowywanych przez analityków założyciela Uczelni – TEB Akademia – sugestie i wskazówki interesariuszy zewnętrznych (m.in. Rady Biznesu), jak i wewnętrznych (studentów, Badań Atrybutów Marki, ocen kadry dydaktycznej). Koncepcja kształcenia uwzględnia także wzorce i doświadczenia krajowe, jak również międzynarodowe. Mając na względzie współpracę Uczelni w tworzeniu oferty edukacyjnej z interesariuszami zewnętrznymi (tj. lokalnym środowiskiem gospodarczym i społecznym, przy równocześnie aktywnie prowadzonym monitoringu potrzeb rynku pracy), należy stwierdzić, że koncepcja kształcenia i cele kształcenia uwzględniają potrzeby rynku pracy w obszarach działalności zawodowej właściwych dla ocenianego kierunku. Merytoryczną opiekę nad ocenianym kierunkiem pełni Menedżer kierunku handel międzynarodowy oraz Dziekan Wydziału Finansów i Bankowości w Poznaniu.

W systemie POL-on wskazany jest inny niż w raporcie samooceny udział dyscyplin, do których przyporządkowano kierunek, tj. 60% - ekonomia i finanse, 40% nauki o polityce i administracji. Rekomenduje się usunięcie tej rozbieżności (tzn. korektę niewłaściwych wartości w systemie).

Efekty uczenia się określone dla ocenianego kierunku są zgodne z przyjętą koncepcją i celami kształcenia. Są dość szczegółowo sprecyzowane, odzwierciedlają takie założenia, jak praktyczność kształcenia, ukierunkowanie na otoczenie społeczno-gospodarcze czy specjalizacja. Sposób ich sformułowania uwzględnia cele procesu kształcenia zdefiniowane dla kierunku, tj. uwzględnianie uwarunkowań otoczenia, dążenie do wypracowania u studentów umiejętności interpretacji zjawisk i procesów gospodarczych, analizowania warunków umów gospodarczych, rozpoznawania ryzyka czy komunikowania i negocjowania w środowisku wielokulturowym. Nie ulega również wątpliwości, że efekty uczenia się mają wymiar w przeważającej mierze praktyczny, i – jeśli zostaną osiągnięte – skutecznie przygotowują absolwenta kierunku do pracy w zawodzie. Rekomenduje się jedynie pewną agregację efektów tak, by ich nadmierne rozdrobnienie nie utrudniało ich percepcji i osiągnięcia przy realizacji poszczególnych przedmiotów. Niektóre efekty są na tyle zbieżne, że można by je z powodzeniem połączyć w jeden, co zwiększyłoby poziom ich przejrzystości i wyeliminowałoby powtarzające się obszary wspólne (np. HM_U06 „absolwent potrafi analizować i interpretować dane statystyczne”, HM_U07 „absolwent potrafi stosować podstawowe metody i narzędzia statystyki opisowej”, HM_U08 „absolwent potrafi stosować metody statystyczne [...]” itp.).

Kierunkowe efekty uczenia się zostały przez Uczelnię przypisane do odpowiednich charakterystyk poziomu szóstego Polskiej Ramy Kwalifikacji. Występują tu jednak pewne istotne rozbieżności. Po pierwsze, wymagane jest, aby wiedza absolwenta miała stopień zaawansowany, czego brakuje w przyjętych dla kierunku efektach uczenia się. Absolwent ocenianego kierunku zna i rozumie w większości „podstawowe zagadnienia”, a w pozostałych przypadkach poziom pojmowania nie jest w ogóle określony. Po drugie, użyta jest nieaktualna nomenklatura dotycząca dziedzin nauk – brak jest odniesienia do dyscypliny wiodącej dla kierunku (ekonomia i finanse). Po trzecie, brak jest nawiązania do pojęć i zasad ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego. Po czwarte, kompetencje społeczne nie obejmują bądź nie precyzują jednoznacznie wymaganych kwestii takich, jak: uznawanie znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów i zasięgania opinii ekspertów, krytycyzm oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści, wypełnianie zobowiązań społecznych, działalność na rzecz środowiska społecznego, inicjowanie działań na rzecz interesu publicznego oraz dbanie o dorobek i tradycje zawodu. Należy zatem uznać, że kierunkowe efekty uczenia się są jedynie częściowo zgodne z właściwym poziomem Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Na ocenianym kierunku określono aż 39 efektów uczenia się: 17 z zakresu wiedzy, 19 z zakresu umiejętności i 3 z zakresu kompetencji społecznych. Jak wcześniej wskazano, z uwagi na konieczność zachowania ich przejrzystości i powtarzające się miejscami ich obszary, a z drugiej strony – zbytne uproszczenie efektów z zakresu kompetencji społecznych i pominięcie pewnych kluczowych kwestii, nie jest to rozwiązanie prawidłowe. Obejmują one znajomość przez absolwenta podstawowych zagadnień z zakresu nauk politycznych, ekonomicznych, humanistycznych, prawnych czy technik informatycznych (HM_W01, HM_W02, HM_W03, HM_W04, HM_W05), jednakże poziom szczegółowości ich sformułowania ulega zmianie, skupiając się na wskazaniu konkretnych obszarów tematycznych, takich jak znaczenie państwa dla wymiany międzynarodowej, mechanizmy handlu międzynarodowego, problemy krajowe w perspektywie międzynarodowej, itp. Brak jest również odniesienia do charakterystyki P6S_WK: absolwent zna i rozumie podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego. Efekty uczenia się w zakresie umiejętności są równie rozdrobnione, a ich obszary powtarzają się. W niektórych wskazać należy błędy w sformułowaniach (np. HM_U14 „absolwent potrafi opracować w formie pisemnej i prezentuje ustnie (...)”, HM_U15 „absolwent potrafi posługiwać się językiem obcym również w zakresie terminologii nauk społecznych (...)”, czy HM_U18 „(...) budowaniu projektów (...)”). Efekty kierunkowe korespondują zasadniczo z efektami uczenia się osiąganymi w ramach poszczególnych zajęć. W sylabusach, oprócz wskazania realizowanych w jego ramach efektów, określone jest również powiązanie z efektami kierunkowymi, przedstawione ponadto w postaci matrycy. Efektem wskazywanego nadmiernego rozdrobnienia efektów kierunkowych jest realizacja niektórych efektów uczenia się przez wyłącznie jeden przedmiot, co z punktu widzenia indywidualizacji ścieżki kształcenia utrudnia jej dopasowanie do potrzeb studentów (rezygnacja z takich przedmiotów uniemożliwia osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się założonych dla kierunku). Wskazać należy, że jest to zjawisko nieprawidłowe, co stanowi kolejny argument za agregacją efektów kierunkowych.

Efekty uczenia się obu poziomów (kierunkowe i modułowe) tworzą w przeważającej mierze spójny i specyficzny system określający wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne zdobywane przez absolwentów. Są one, co do zasady, sformułowane w poprawny sposób z punktu widzenia zgodności z celami zajęć, a także uwzględniają ich specyfikę. Odnotować tu jednak należy, ponownie, zdarzające się nadmierne rozdrobnienie i powtarzalność. Korespondują one z aktualnym stanem wiedzy w dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek, i z jej zastosowaniami, choć ich nacisk

położony jest przede wszystkim na subdyscyplinę międzynarodowych stosunków gospodarczych. Odzwierciedlają również stan praktyki w obszarach działalności zawodowej i gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy właściwego dla handlu i biznesu międzynarodowego.

Kierunkowe i modułowe efekty uczenia się uwzględniają umiejętności praktyczne i kompetencje społeczne niezbędne w działalności zawodowej właściwej dla ocenianego kierunku. W koncepcji kształcenia zostały wyodrębnione kierunkowe efekty uczenia się, bezpośrednio odwołujące do potrzeb i oczekiwań rynkowych, określane mianem „kluczowych”. Potwierdzić należy tezę przedstawioną przez Uczelnię w raporcie samooceny, że osiągnięcie tych „kluczowych” efektów uczenia się pozwala absolwentowi na podjęcie pracy na stanowiskach specjalistycznych i kierowniczych oraz na prowadzenie własnej działalności gospodarczej, co najmniej w obszarze biznesu czy handlu międzynarodowego. Efekty te, zgodnie z deklaracją Uczelni, zostały sformułowane i są monitorowane przy udziale przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym pracodawców i są „bezpośrednią odpowiedzią na zapotrzebowanie zgłaszane przez rynek pracy, co potwierdzone jest w procesie opiniowania efektów uczenia się przez przedstawicieli pracodawców”. Absolwent kierunku, zgodnie z przyjętymi efektami uczenia się, umie również posługiwać się językiem obcym na wymaganym poziomie (B2).

Efekty uczenia się przewidziane do realizacji na kierunku, poza wyżej wskazanymi zastrzeżeniami, są sformułowane zasadniczo w sposób zrozumiały, a ich osiągnięcie jest zasadniczo możliwe przy odpowiednim dla studiów wyższych nakładzie pracy i wysiłku studenta, po ukończeniu programu studiów uwzględniającego indywidualizację ścieżki kształcenia i dobór przedmiotów w dopuszczalnym zakresie. Taki sposób ich przyjęcia i sformułowania pozwala na zbudowanie odpowiedniego systemu weryfikacji, w szczególności poprzez prace kontrolne.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 1 – kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Koncepcja kształcenia wpisuje się w strategię Uczelni, która zakłada m.in. upraktycznienie procesu kształcenia w powiązaniu z praktyką gospodarczą i rynkiem pracy, inwestycje infrastrukturalne oparte o nowoczesne technologie, rozwój technologiczny dydaktyki i obsługi studenta. Uczelnia przekazuje praktyczną wiedzę oraz kształci umiejętności elastycznego dostosowywania się do zmiennych warunków otoczenia gospodarczego. Mieści się w dyscyplinach, do których kierunek jest przyporządkowany. Opracowując programy studiów wzięto pod uwagę sugestie i wskazówki interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych. Koncepcja kształcenia jest zorientowana na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy.

Efekty uczenia się są zgodne z przyjętą koncepcją i celami kształcenia i są adekwatne dla profilu praktycznego. Eksponują potrzebę uzyskania wiedzy i kompetencji niezbędnych na współczesnym rynku pracy. Są specyficzne i sformułowane zgodnie z aktualnym stanem wiedzy w zakresie dyscypliny wiodącej i dodatkowej (mimo, że dyscypliny te nie są wskazane wprost) oraz jej zastosowaniami, a także stanem praktyki w obszarach działalności zawodowej i gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy w sferze biznesu i handlu międzynarodowego. Uwzględniają umiejętności praktyczne, komunikowania się w języku obcym oraz kompetencje społeczne niezbędne w działalności zawodowej. Sposób ich sformułowania zawiera jednak błędy językowe i logiczne. Błędy dotyczą głównie nakładania się obszarów efektów uczenia się, co sprawia, że są one nieprecyzyjne, oraz ich nadmiernego rozdrobnienia, co zmniejsza ich przejrzystość i może utrudniać realizację indywidualnych ścieżek kształcenia i ich osiągnięcie w całości.

Istotnym mankamentem i stwierdzoną nieprawidłowością, która powinna zostać usunięta, jest niezgodność efektów uczenia się z poziomem 6 Polskiej Ramy Kwalifikacji. Brak jest określenia, że wiedza absolwenta ma mieć stopień zaawansowany, brakuje przytoczenia nazwy dyscypliny wiodącej, a użyta jest nieaktualna klasyfikacja dziedzin nauk, brak jest nawiązania do pojęć i zasad ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego oraz nie uwzględniono w kompetencjach społecznych wymaganych przez Polską Ramę Kwalifikacji obszarów: uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów i zasięgania opinii ekspertów, krytycyzmu oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści, wypełniania zobowiązań społecznych, działalności na rzecz środowiska społecznego, inicjowania działań na rzecz interesu publicznego oraz dbania o dorobek i tradycje zawodu.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

1. Kierunkowe efekty uczenia się należy skorygować tak, aby były w pełni zgodne z poziomem 6 Polskiej Ramy Kwalifikacji, tj.: określały wiedzę absolwenta w stopniu zaawansowanym, eksponowały w nazewnictwie wprost dyscyplinę wiodącą i dodatkową zamiast innych dyscyplin i dziedzin nauki przytoczonych według nieaktualnej nomenklatury, obejmowały ochronę własności przemysłowej i prawo autorskie oraz we właściwy sposób (tzn. przede wszystkim szerzej) określały kompetencje społeczne.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

Przedmiotem przeprowadzonej analizy był program studiów dla cyklu kształcenia rozpoczynającego się od roku akademickiego 2021/2022. Zgodność treści programowych przekazywanych studentom na ocenianym kierunku z efektami uczenia się nie budzi istotniejszych zastrzeżeń. Zgodnie z założeniami koncepcji kierunku, logika prezentowanych treści programowych oparta jest na ich układzie od zagadnień ogólnych i teoretycznych do coraz bardziej szczegółowych i praktycznych. Jak deklaruje Uczelnia, treści kształcenia z zakresu przedmiotów kierunkowych mają za zadanie realizować efekty uczenia się o charakterze fundamentalnym i dawać podstawę do kształcenia w zakresie treści o charakterze zaawansowanym, specjalizacyjnym i praktycznym. Do zajęć o charakterze ogólnym należą np. *ekonomia, prawo gospodarcze, podstawy zarządzania, psychologia w biznesie, historia handlu międzynarodowego, finanse, statystyka, ekonomia międzynarodowa* itp. Wśród przedmiotów specjalnościowych znajdują się np. *finanse międzynarodowe przedsiębiorstwa, cła i procedury celne, marketing międzynarodowy, ubezpieczenia w handlu zagranicznym, rozliczenia międzynarodowe, zarządzanie międzynarodowe, handel zagraniczny – studia przypadków, rachunkowość i podatki małych i średnich przedsiębiorstw, marketing eksportowy małych i średnich przedsiębiorstw, innowacyjność w firmie, systemy informacyjne w przedsiębiorstwie, źródła finansowania małych i średnich przedsiębiorstw, e-commerce* itp. Ścieżka kształcenia realizowana przez studentów zawiera zajęcia uwzględniające wiedzę z zakresu dyscypliny ekonomia i finanse, do której przyporządkowany jest oceniany kierunek, oraz jej zastosowania (i analogicznie z zakresu

dyscypliny dodatkowej – nauki o polityce i administracji). Przekazywane w ich ramach treści w pełni korespondują z normami, zasadami i aktualnym stanem praktyki w obszarach działalności zawodowej i gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy, właściwych dla kierunku handel międzynarodowy.

Treści programowe poszczególnych przedmiotów są ze sobą powiązane i komplementarne, tworząc specyficzny, kompleksowy, innowacyjny i dostosowany do procesów zachodzących w rzeczywistości gospodarczej, program studiów w zakresie handlu i biznesu międzynarodowego, osadzony w szerokim kontekście społeczno-gospodarczym. Zapewniają również realizację wszystkich przyjętych efektów uczenia się. Zgodnie z zapisami regulaminu studiów, karta przedmiotu jest udostępniana studentom na platformie Moodle Brak jest jednak publikacji sylabusów w miejscu ogólnodostępnym dla studentów i kandydatów, co uniemożliwia zapoznanie się z nimi przed wyborem zajęć lub przystąpieniem do rekrutacji. Informacje opublikowane w BIP nie zawierają bowiem kwestii istotnych dla podjęcia w pełni racjonalnej decyzji o wyborze przedmiotu, specjalności czy uczelni, jak np. efekty uczenia się założone dla poszczególnych przedmiotów, treści programowe przedmiotów specjalnościowych czy warunki zaliczenia konkretnych zajęć.

Program studiów realizowany jest w ciągu 6 semestrów. Na studiach stacjonarnych polskojęzycznych realizowanych jest 4634 godzin zajęć, w tym 960 godzin to *praktyka zawodowa*, pozostałe zajęcia wymagające bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów – 1586 godzin, a praca własna studentów – 2088 godzin. Na specjalnościach anglojęzycznych, ogółem realizowanych jest 4620 godzin zajęć, z czego praktyka to 960 godzin, inne zajęcia z bezpośrednim udziałem nauczycieli i studentów – 1530 godzin, a praca własna studentów – 2130 godzin. W przypadku studiów niestacjonarnych jest to odpowiednio: 4566 godzin, 960 godzin, 848 godzin i 2.758 godzin.

Całości nakładu pracy studenta przypisano 180 punktów ECTS. Z kolei liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów została określona jako: 97 ECTS dla specjalności polskojęzycznych na studiach stacjonarnych, 95 ECTS – anglojęzycznych i 70 ECTS – dla studiów niestacjonarnych.

Czas trwania studiów jest prawidłowo związany z nakładami pracy, które student musi ponieść, aby zrealizować zakładane efekty uczenia się. Nakład pracy mierzony łączną liczbą punktów ECTS konieczny do ukończenia studiów jest poprawnie oszacowany jako 180 ECTS, mniej więcej równomiernie rozłożony na semestry i daje gwarancję osiągnięcia efektów uczenia się. Nakłady pracy niezbędne do osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do poszczególnych zajęć, a także dla całego toku studiów, są zasadniczo poprawnie określone, przy generalnym zachowaniu zasady, że 1 ECTS odpowiada 25-30 godzinom pracy studenta. Na pracę tę składają się, po pierwsze, zajęcia realizowane z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów: wykłady, ćwiczenia, laboratoria, praktyka zawodowa i inne formy kontaktu bezpośredniego nauczycieli ze studentem. Po drugie, obejmują one pracę indywidualną i grupową studenta: np. e-learning, przygotowanie się do zajęć dydaktycznych, opracowanie projektów i innych form weryfikujących efekty uczenia się, przygotowanie do egzaminów i zaliczeń, przygotowanie pracy dyplomowej i przygotowanie do egzaminu dyplomowego.

Jedynie w przypadku *projektu / seminarium dyplomowego* nakład pracy studenta jest nieprawidłowo oszacowany (zawyżony). Nakład pracy własnej np. trzech osób (ponieważ tyle liczą częstokroć zespoły przygotowujące projekt) na przygotowanie pracy dyplomowej równy jest zgodnie z sylabusem 510 godzin (na studiach stacjonarnych) lub 522 godziny (na studiach niestacjonarnych). *Projekt* jest pracą

o średnio 40 stronach, co daje około 13 godzin pracy na przygotowanie jednej strony tekstu. Przedstawiciele Uczelni podczas wizytacji wskazywali, że praca w zespole powoduje, że jest potrzebne więcej czasu, by dokonać podziału zadań, wypracować sposób komunikacji, omówić kolegalnie wyniki badań itp. Uzasadnia to jednak jedynie częściowo wskazany wyższy nakład pracy studenta, w sytuacji, gdy projekt dyplomowy stanowi pracę zespołową.

Zgodnie z sylabusem do przedmiotu, seminaRIA to 42 godziny zajęć (studia stacjonarne) lub 38 godzin zajęć (studia niestacjonarne), przygotowanie do obrony – 13 godzin, natomiast zespołowa praca nad projektem poza seminarium – 170 godzin (studia stacjonarne) lub 174 godzin (studia niestacjonarne). Udział w seminariach i przygotowanie do obrony to praca niepodlegającą podziałowi i tu oszacowanie jest prawidłowe: razem 55 godzin, czyli np. 2,2 ECTS (studia stacjonarne) lub 51 godzin, czyli np. 2,04 ECTS. Natomiast zespołowa praca nad projektem, obejmująca 170 godzin (studia stacjonarne) lub 174 godziny (studia niestacjonarne) podlega już podziałowi na poszczególnych członków zespołu projektowego. Nawet jeśli uwzględnić przedstawione przez przedstawicieli Uczelni argumenty, że praca w zespole wymaga sumarycznie większego nakładu pracy niż praca indywidualna, i zwiększa go np. o 25%, dałoby to 2,83 ECTS (studia stacjonarne) lub 2,9 ECTS (studia niestacjonarne) na osobę w zespole trzyosobowym (przy przeliczniku 1 ECTS – 25 godzin pracy). Całkowita liczba punktów za seminarium dyplomowe powinna zatem wynosić ok. 5 ECTS, a nie 9.

Zajęcia wymagające bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich mają odpowiedni udział w strukturze godzinowej kształcenia i uzyskiwania punktów ECTS oraz umożliwiają realizację efektów uczenia się. W przypadku studiów stacjonarnych spełniony jest wymóg, że ponad połowa punktów ECTS objętych programem studiów ma być uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów. W świetle deklaracji Uczelni dla studiów polskojęzycznych jest to ok. 54%, a dla anglojęzycznych – ok. 53%. Ponieważ proporcje nakładu pracy przeznaczonego na uzyskiwanie punktów ECTS w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów oraz w wyniku pracy samodzielnej są zróżnicowane w zależności od poszczególnych zajęć objętych programem studiów, udział ten można by szacować na odmiennym poziomie, jednak niezależnie od przyjętego podejścia, będzie on przekraczał wymagane 50%.

Wskazana wcześniej sekwencyjność zajęć – tj. od przedmiotów ogólnych, do przedmiotów specjalnościowych i zawodowych – jest prawidłowa. W ramach takiego podejścia do procesu kształcenia, również właściwe jest rozplanowanie zajęć na semestry. Realizacja wybranych przedmiotów specjalnościowych rozpoczyna się od czwartego semestru studiów, gdy studenci mają już ugruntowaną wiedzę fundamentalną. Z tych samych przyczyn, na podkreślenie zasługuje również realizacja *praktyki zawodowej* dopiero od trzeciego semestru. *Seminarium dyplomowe* studenci rozpoczynają w semestrze trzecim, uczestniczą również w przedmiocie *metodyka pracy projektowej* (semestry 1-4). Przyjęta sekwencja zajęć i ich grup nie budzi wątpliwości, jeśli chodzi o umożliwienie studentom osiągnięcia efektów uczenia się. Układ przedmiotów i ich podział na semestry jest spójny i prawidłowy. Odpowiedni pod tym względem jest również dobór form zajęć i proporcje liczby godzin dydaktycznych realizowanych w poszczególnych formach. Wykłady stanowią w zależności od formy i języka studiów ok. 37-43% zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli (przy pominięciu praktyk). Przewagę mają tu ćwiczenia z udziałem na poziomie średnio ok. 55%, co należy uznać za rozwiązanie prawidłowe.

Plan studiów – zarówno na studiach stacjonarnych (polskojęzycznych i anglojęzycznych), jak i niestacjonarnych – pozwala studentom na wybór zajęć, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze

określonym we właściwych przepisach (tj. co najmniej 30% liczby ECTS koniecznych do ukończenia studiów, czyli 54 ECTS). Na ocenianym kierunku, do przedmiotów wybieralnych zaliczyć należy: języki obce (wybór poziomu i/lub języka – 6 lub 14 ECTS), przedmioty specjalnościowe (36 ECTS), *praktykę zawodową* (wybór zakładu pracy – 36 ECTS), *seminarium dyplomowe* (wybór promotora – 9 ECTS). Szczegółowe zasady wyboru i studiowania na specjalności, zgodnie z zapisami regulaminu studiów, określa dziekan. Odzwierciedla je „Procedura realizacji specjalności dla studentów studiów I stopnia, kierunek handel międzynarodowy”, która jest sformułowana w sposób jasny i prawidłowy, a przyjęte zasady nie budzą zastrzeżeń. Student może również wybrać zakład pracy, w którym będzie odbywał praktykę, samodzielnie lub z katalogu firm współpracujących z Uczelnią. Studenci dokonują wyboru drugiego języka obcego na platformie Moodle w semestrze poprzedzającym rozpoczęcie nauki. Podobnie dokonywany jest dobór przedmiotów specjalnościowych. Studenci przed rozpoczęciem zajęć z języka angielskiego przystępują do testu poziomującego, na podstawie którego przydzielani są do grup o różnym poziomie zaawansowania, odpowiadającego ich potrzebom. Wybór promotora następuje również na platformie Moodle, gdzie umieszczone zostają szczegółowe informacje dotyczące: procedury wyborów, liczebności grup, sposobu zapisu, tematyki seminarium, specjalizacji naukowej promotora oraz sposobu kontaktu z nim. Promotorzy przed każdymi wyborami weryfikują i aktualizują swoją ofertę. Studenci, którzy nie dokonają wyboru we wskazanym terminie, zostają dopisani do poszczególnych grup seminaryjnych przy wzięciu pod uwagę ich liczebności. Po wyborach studenci mogą wnioskować o zmianę promotora, jeżeli dany promotor wyrazi zgodę na przyjęcie do grupy seminaryjnej. Przyjęte zasady swobodnego wyboru wskazanych przedmiotów pozwalają studentom na elastyczne kształtowanie ścieżki kształcenia, jej indywidualizację i dopasowanie do własnych potrzeb i wizji swojego rozwoju.

Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne wynosi na studiach polskojęzycznych 122 ECTS (studia stacjonarne) oraz 120 ECTS (studia niestacjonarne), a na anglojęzycznych – 111 ECTS. Spełnia ona zatem wymóg określony w przepisach, tzn. jest wyższa niż 50% (czyli niż 90 ECTS). Na zajęcia te składa się zarówno pozawykładowa część przedmiotów o charakterze ogólnym (*ekonomia, podstawy zarządzania, statystyka*), jak i – przede wszystkim – *praktyka zawodowa*, przedmioty specjalnościowe czy języki obce.

Zajęcia poświęcone kształceniu w zakresie znajomości języka obcego na polskojęzycznych studiach stacjonarnych to przede wszystkim lektoraty tych języków – w wymiarze 240 godz. języka angielskiego i 120 godzin drugiego języka (niemieckiego lub hiszpańskiego). Na studiach niestacjonarnych jest to 152 godzin zajęć każdego z języków, podzielonych na ćwiczenia i e-learning. Dodatkowo, studenci realizują na ostatnim semestrze anglojęzyczny przedmiot *ecology*. W ramach ścieżki anglojęzycznej całość zajęć jest prowadzona w tym języku, a dodatkowo realizuje się lektorat drugiego języka obcego w wymiarze 240 godz.

Na studiach polskojęzycznych, osiągając kierunkowy efekt uczenia się HM_03 „Absolwent zna i rozumie podstawowe zagadnienia z zakresu nauk humanistycznych”, studenci realizują takie przedmioty, jak: *kultury i regiony świata* (3 ECTS), *komunikacja międzykulturowa w biznesie* (3 ECTS), *historia handlu międzynarodowego* (3 ECTS). Analogiczne zajęcia, a także np. dodatkowo *business ethics* (3 ECTS) prowadzone są również na studiach anglojęzycznych. W związku z tym, warunek uzyskania 5 punktów ECTS w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych należy uznać za spełniony.

Plan studiów w standardowej postaci obejmuje zajęcia prowadzone w formie e-learningu, a więc metod i technik kształcenia na odległość. Wymiar tych zajęć jest zgodny z wymaganiami w tym zakresie, tzn. liczba uzyskiwanych w ten sposób punktów ECTS nie przekracza 50% wszystkich punktów (tj. 180 ECTS). W praktyce, w zależności od formy i języka studiów, są to liczby mniejsze niż 20 ECTS. Co należy podkreślić, proces dydaktyczny w formie e-learningu odbywa się dodatkowo w dużej mierze w sposób równoległy w stosunku do zajęć tradycyjnych. Spełnia wówczas funkcję wspomagającą. Uczelnia dąży do utworzenia do każdego przedmiotu takiego równoległego kursu na platformie Moodle. Z uwagi na wybuch pandemii, większa część zajęć prowadzona jest obecnie w sposób zdalny za pośrednictwem platformy Teams. Nasilono również działania ukierunkowane na wdrożenie równoległych kursów na Moodle i nałożono na prowadzących zajęcia na kierunku obowiązek stworzenia takiego kursu dla swojego przedmiotu. W momencie rozpoczęcia się pandemii kursy na Moodle obejmowały 60% przedmiotów, w semestrze letnim roku akademickiego 2020/21 – już 100%, a w semestrze zimowym 2021/22 – 84%. W nauczaniu zdalnym wykorzystuje się również inne dostępne narzędzia, takie jak e-mail, Facebook, Skype, Google Meets, Messenger, Zoom czy Cisco Webex.

Metody kształcenia wykorzystywane na kierunku są różnorodne, mają charakter specyficzny i zapewniają osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów uczenia się. Zgodnie z deklaracją Uczelni, priorytet mają metody „pozwalające na aktywne działanie”, a nacisk położony jest na samodzielną bądź zespołową pracę studenta. Podstawowymi metodami w tym zakresie jest opracowywanie projektów, referatów, prezentacji lub rozwiązywania studiów przypadku, co – jak słusznie zauważa Uczelnia – jest ukierunkowane na nabywanie umiejętności i kompetencji praktycznych. Do pozostałych metod wykorzystywanych w ramach pracy własnej przez studentów należą m. in.: studiowanie literatury, studiowanie materiałów dydaktycznych, przygotowanie do egzaminu, przygotowanie do testów cząstkowych, przygotowanie się do zajęć i dyskusji.

Z kolei do metod kształcenia w ramach bezpośredniego kontaktu prowadzącego i studentów należą: wykład informacyjny, wykład konwersatoryjny, dyskusja nad zagadnieniami problemowymi, analiza problemów za pomocą omawianych modeli teoretycznych, rozwiązywanie zadań i graficzna prezentacja uzyskiwanych wyników, rozmowa na forum, rozmowa w zespołach, quizy lub ankiety, burza mózgów, pobudzanie skojarzeń, film dydaktyczny, demonstracja, nauczanie koleżeńskie, symulacje, analiza i rozwiązywanie studium przypadku, ćwiczenia praktyczne pod okiem prowadzącego zajęcia, wizyty studyjne.

Dobór metod kształcenia jest prawidłowy, zorientowany na studentów, przy uwzględnieniu najnowszych osiągnięć dydaktyki. Przyjęte metody obejmują właściwie dobrane środki i narzędzia dydaktyczne, wspomagając studentów w osiąganiu efektów uczenia się. Na skutek pandemii w jeszcze szerszym zakresie zaczął być wykorzystywany potencjał kształcenia z wykorzystaniem metod, technik i narzędzi kształcenia na odległość. Większość ze stosowanych metod kształcenia ma charakter aktywizujący do udziału w procesie nauczania, ukierunkowany na samodzielność, zachęcający do krytycznego myślenia i indywidualnego pogłębiania wiedzy.

Metody kształcenia – zarówno zgodnie z wyznaczonymi przez Uczelnię priorytetami w tym zakresie, jak i stosowane w praktyce na większości przedmiotów – zapewniają przygotowanie do działalności zawodowej, w sposób umożliwiający wykonywanie czynności praktycznych przez studentów. Dzięki udziałowi w zajęciach prowadzonych wskazanymi metodami aktywizacyjnymi oraz na skutek stosowania metod ukierunkowanych na praktykę i związanych z nauczaniem zdalnym w swojej pracy

własnej, studenci zostają również wyposażeni w umiejętność właściwego doboru technik i narzędzi, w tym zaawansowanych informacyjno-komunikacyjnych, w obszarach zawodowego rynku pracy związanych z biznesem i handlem międzynarodowym.

Przyjęte metody bez wątpienia umożliwiają uzyskanie kompetencji w zakresie opanowania co najmniej jednego języka obcego na poziomie minimum B2. Forma zajęć obejmuje tradycyjne lektoryaty w formie bezpośredniego kontaktu studentów z prowadzącym oraz e-learning za pośrednictwem platformy Moodle, gdzie studenci mają dostęp do zadań i quizów umożliwiających doskonalenie i sprawdzanie swoich kompetencji językowych oraz monitorowanie ich rozwoju. Z kolei zajęcia z przedmiotu *ecology*, także realizującego efekty uczenia się w zakresie znajomości języka angielskiego, prowadzone są przy użyciu takich metod, jak wykład, analiza materiałów dydaktycznych, quizy, praca grupowa nad zadaniem problemowym.

Proces uczenia się jest dostosowany do zróżnicowanych potrzeb indywidualnych studentów, w szczególności tych z niepełnosprawnością, w oparciu o zasady ogólnouczelniane. Uczelnia realizuje projekt ze środków europejskich, obejmujący ukierunkowane na niwelowanie barier działania w takich obszarach, jak: struktura organizacyjna, architektura, technologie wspierające, wsparcie edukacyjne, procedury, szkolenia w zakresie podnoszenia świadomości niepełnosprawności. Wsparcie dla osób z niepełnosprawnościami o charakterze ewidencjonowanym obejmuje stypendia specjalne z tytułu niepełnosprawności, wypożyczanie sprzętu wspomagającego uczestnictwo w procesie edukacji, dostosowanie procesu kształcenia do potrzeb osób z niepełnosprawnością (np. zwiększenie dopuszczalnej absencji, udział w zajęciach asystenta, zezwolenie na rejestrację zajęć), wsparcie doradcy zawodowego – konsultanta ds. studentów z niepełnosprawnością. Podanie o stypendium specjalne na kierunku składają średnio 2 osoby rocznie. Żaden ze studentów nie złożył wniosku w ramach pozostałych wymienionych form.

Uczelnia oferuje możliwość indywidualizacji ścieżek kształcenia na kilka sposobów: poprzez wybór przedmiotów specjalnościowych, poprzez selekcję miejsca praktyki zawodowej, poprzez dobór promotora i zespołu realizującego projekt dyplomowy oraz poprzez indywidualny plan studiów i program studiów. Zasady tego ostatniego rozwiązania określone są w regulaminie studiów. Obejmuje ono przede wszystkim zmianę okresu studiów, kolejności uzyskiwania zaliczeń i składania egzaminów oraz struktury przedmiotów, tj. zastąpienie (w uzgodnieniu z dziekanem) przedmiotów w programie studiów innymi zajęciami. Na kierunku w ostatnich trzech latach akademickich studenci nie korzystali z tego rozwiązania. Dodatkowo, przepisy regulaminowe przewidują – wyłącznie w szczególnie uzasadnionych przypadkach – możliwość realizacji za zgodą dziekana tzw. indywidualnego toku studiów. Polega on na zwolnieniu studenta z obowiązku uczestniczenia w zajęciach i na ewentualnym indywidualnym ustaleniu terminów zaliczeń i egzaminów. Zgodnie z deklaracją przedstawicieli Uczelni, rozwiązanie to dotyczy przede wszystkim studentek w ciąży bądź karmiących, rodziców małych dzieci, studentów zaangażowanych w aktywność sportową, osób pracujących w weekendy. Z uwagi na istotne utrudnienie weryfikacji efektów uczenia się i znaczne zubożenie metod kształcenia w przypadku nieuczęszczania studenta na zajęcia, wymagane jest, aby regulamin studiów wskazywał konkretne przypadki, kiedy takie istotne ograniczenie możliwości uczenia się mogłoby mieć miejsce. Zagwarantowałoby to, że rozwiązanie w postaci indywidualnego toku studiów nie byłoby nadużywane. Rekomenduje się zatem, by określić w regulaminie konkretne sytuacje, kiedy można zwolnić studenta z uczęszczania na zajęcia w ramach indywidualnego toku studiów, i aby to były faktycznie wyjątkowe i szczególnie uzasadnione sytuacje. Na ocenianym kierunku w roku

akademickim 2019/2020 z tego rozwiązania korzystało 12 osób, w 2020/2021 – 8 osób, w 2021/22 – 10 osób. Nie jest to zatem zjawisko marginalne.

Jak wskazano wcześniej, metody i techniki kształcenia na odległość są na ocenianym kierunku wykorzystywane pomocniczo, wspomagająco i w przeważającej mierze równoległe względem nauczania tradycyjnego. Dotyczy to w szczególności zajęć kształtujących umiejętności praktyczne.

Na kierunku handel międzynarodowy realizowane są obowiązkowe praktyki studenckie zgodnie z regulaminem praktyk. W karcie przedmiotu praktyki zawodowe określone zostały efekty uczenia się, które są zgodne z efektami uczenia się przypisanymi do pozostałych zajęć. Analiza stanu faktycznego wskazuje, że realizacja praktyki zawodowej pozwala na osiągnięcie 1 efektu uczenia się w zakresie wiedzy, 11 w zakresie umiejętności oraz 3 w zakresie kompetencji społecznych.

Praktyki zawodowe trwają 960 godzin (36 ECTS) i są realizowane dla studentów o III do VI semestru. Student otrzymuje zaliczenie z praktyki zawodowej (bez oceny) po zrealizowaniu całego wymiaru praktyk, czyli w VI semestrze. Uczelnia podchodzi do zaliczenia praktyki zawodowej bardzo elastycznie dając studentowi możliwość wyboru czasu realizacji praktyki zawodowej. Zaliczenia lub niezaliczenia praktyk na podstawie opinii merytorycznego opiekuna praktyk oraz kompletu dokumentacji przedstawionej przez studenta w zakresie praktyk zawodowych dokonuje prodziekan odpowiedzialny za praktyki zawodowe. Karta przedmiotu zawiera informacje na temat wymagań wstępnych w zakresie poszczególnych efektów uczenia się, a także szczegółowy program zajęć ze wskazaniem modułów obowiązkowych (podstawy prawne i przedmiot działalności podmiotu, organizacja podmiotu, dokumentacja organizacyjna podmiotu, relacje z otoczeniem międzynarodowym, formy współpracy zagranicznej) jak i modułów do wyboru (organizacja handlu zagranicznego w przedsiębiorstwie, transakcje w handlu zagranicznym, dokumenty handlu zagranicznego. Rozliczenia w obrocie zagranicznym, procedura celna, forma i sposób ewidencji zdarzeń gospodarczych podmiotu gospodarczego, sprzedaż produktów i usług przez podmiot gospodarczy, działalność marketingowa przedsiębiorstwa, kształtowanie relacji społecznych/komunikacja społeczna/działalność promocyjna, fundusze unijne, prawo UE). Student jest zobligowany do zrealizowania co najmniej 4 modułów do wyboru oraz wszystkich modułów obowiązkowych. Podział na moduły obowiązkowe i moduły do wyboru wynika z efektów uczenia się przypisanych do praktyki zawodowej.

Studenci ocenianego kierunku mogą realizować obowiązkowe studenckie praktyki w działach księgowości, ekonomicznych, handlowych, biurach obsługi klienta, działach rozliczeń finansowych z zagranicą, działach informatyki, biurach Zarządu, działach organizacji i zarządzania, rozwoju oraz marketingu.

W ramowym programie praktyk zawodowych określono komórki praktyk, w których mogą być realizowane praktyki oraz obszary tematyczne, które student powinien poznać. Komórki i obszary są powiązane z przedmiotowymi efektami uczenia się. Program praktyk stanowi również element kryterium jakościowego na podstawie, którego zakład pracy potwierdza, że student realizując praktyki osiągnie zakładane dla praktyk efekty uczenia się. Przed przystąpieniem do przygotowania dokumentacji w zakresie praktyk zawodowych student dostarcza do Biura Karier i Praktyk zaakceptowany i podpisany przez praktykodawcę ramowy program praktyk z zaznaczonymi modułami obowiązkowymi i do wyboru. Dostarcza też dane niezbędne do przygotowania porozumienia o praktyki oraz skierowanie na praktyki.

W programie przedmiotu wskazano sposób zaliczenia (realizacja programu - wszystkie moduły obowiązkowe i 4 moduły do wyboru), a także opis sposobu sprawdzenia osiągnięcia efektów uczenia się ze wskazaniem metod (ankieta wypełniana przez studenta ex-post oraz zaświadczenie od praktykodawcy).

Praktyki studenckie w roku akademickim 2020/2021 nie były realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Warto zwrócić uwagę na fakt, że w okresie pandemii Biuro Karier i Praktyk wprowadziło dodatkowy dokument w zakresie praktyk zawodowych, w którym student informuje o rodzaju wykonywanej pracy zdalnej oraz zrealizowanego modułu z programu praktyk, jednak nie był on praktykowany.

Zgodnie z regulaminem praktyk, opiekę nad studentem w czasie realizacji praktyki zawodowej sprawuje dwóch ze strony uczelni, sprawuje dwóch opiekunów, którzy dokonują weryfikacji dokumentów pod kątem formalnym i merytorycznym.

Przed pandemią koronawirusa Uczelnia organizowała spotkania organizacyjne dla studentów odbywających praktyki, jednak obecnie nie jest to praktykowane.

Uczelnia zapewnia studentom listę miejsc, w których mogą odbywać praktyki (analiza stanu faktycznego wskazuje na 31 podmiotów). Wykaz przedsiębiorstw jest dostępny na w Ekstranecie, wewnętrznym systemie komunikacyjnym ze studentami, po zalogowaniu w zakładce praktyki zawodowe. Studenci mają możliwość realizowania praktyk zawodowych w całości lub w części. Analiza stanu faktycznego wskazuje, że student może ubiegać się o częściowe lub całkowite zaliczenie praktyki na podstawie pracy zawodowej lub indywidualnie zorganizowanej praktyki lub stażu. Do przedmiotowego podania składanego do dziekana wydziału, studenci dołączają dokumentację potwierdzającą ich doświadczenie zawodowe (zaświadczenie o odbyciu praktyk, staży lub o zatrudnieniu u od pracodawcy lub samozatrudnieniu z zakresem obowiązków i oceną efektów uczenia się dla praktyki zawodowej, kartę samooceny efektów uczenia się, program praktyk zaopiniowany przez pracodawcę).

Odnosząc się do tej kwestii warto podkreślić, że ustawodawca zalicza praktyki zawodowe do okresu studiów i stanowi integralną część procesu nauczania, a zatem osiąganie określonych efektów uczenia się przypisanych do praktyk oraz weryfikacja osiągnięcia tych efektów powinny przebiegać tak samo jak osiąganie i weryfikacja osiągnięcia efektów określonych dla pozostałych zajęć, czyli opierać się na udziale studenta w zajęciach ujętych w programie studiów, zorganizowanych przez uczelnię, oraz na weryfikacji jego wysiłku przez osobę prowadzącą zajęcia, odbywającej się w trakcie tych zajęć i po ich zakończeniu. Zatem zaliczanie praktyk zawodowych na podstawie indywidualnej aktywności zawodowej studenta, realizowanej w całości poza praktykami zawodowymi organizowanymi przez uczelnię, jest sprzeczne z duchem ustawy. Rekomenduje się dostosowanie zasad zaliczania praktyk na podstawie pracy zawodowej studentów do wymogów ustawy.

Studenci mogą również sami proponować miejsca odbywania praktyk. W tym celu musi on wypełnić deklarację potwierdzoną przez zakład pracy w terminie określonym przez Biuro Karier i Praktyk, jednak nie później niż na 2 tygodnie przed terminem rozpoczęcia praktyk, a także odebrać z Biura Karier i Praktyk odpowiednich dokumentów przed rozpoczęciem praktyk zawodowych. Organizacja praktyk i nadzór nad ich realizacją odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte zasady (regulamin praktyk, karta przedmiotu). W ekstranecie są wskazane kontakty do opiekunów praktyk, co więcej prodziekan odpowiedzialny za nadzorowanie praktyk jest dostępny na dyżurze każdego tygodnia, opiekun merytoryczny umawia się z zainteresowanym studentem w trybie indywidualnym, Biuro

Karier i Praktyk prowadzi cotygodniowe dyżury dla studentów. Kontakty w czasie pandemii odbywał się w formie telefonicznej, mailowej. Poza okresem wzmożonych restrykcji możliwy jest również kontakt stacjonarny. Pozostałe dokumenty i informacje dotyczące zasad i warunków zaliczenia praktyk zawodowych dostępne są dla studentów w Ekstranecie. Wszystkie te dokumenty posiadają opisy i instrukcje jak z nimi postępować i kto jest odpowiedzialny za ich wypełnienie.

Praktyki zawodowe podlegają takiej samej procedurze oceny programu i efektów uczenia się, jak inne zajęcia w programie studiów. Za przeprowadzenie przeglądu odpowiedzialny jest menedżer kierunku, który jest równocześnie opiekunem merytorycznym praktyk, w porozumienia z radą programową. Analiza stanu faktycznego wskazuje, że w ostatnich latach nie dokonywano zmian zainicjowanych przez radę programową z uwag na pozytywne zaopiniowanie przedmiotowych efektów uczenia się przez pracodawców). Przegląd taki dokonywany jest raz w roku.

Organizacja procesu nauczania i uczenia się jest prawidłowa. Zajęcia są rozplanowane w sposób umożliwiający efektywne wykorzystanie czasu przeznaczanego na udział w zajęciach i samodzielne uczenie się. Ogólne zasady organizacji procesu nauczania zawiera regulamin studiów, stanowiący, że okresem zaliczeniowym jest semestr oraz że rok akademicki rozpoczyna się nie później niż 1 października, trwa do 30 września i składa z dwóch semestrów. Harmonogram roku akademickiego ustala do końca czerwca rektor, określając w nim m. in. terminy sesji egzaminacyjnych i ewentualne dodatkowe dni wolne od zajęć. Terminy zaliczeń przeprowadzanych w trakcie semestru są podawane do wiadomości studentów z wyprzedzeniem co najmniej dwutygodniowym. Analiza harmonogramu dla roku akademickiego 2021/22 nie wykazała nieprawidłowości. Na semestry składa się około 15 tygodni zajęć. Sesje trwają średnio około kilkunastu dni (wyjątkiem jest zimowa sesja podstawowa dla roczników kończących studia), co jest okresem zasadniczo wystarczającym dla przeprowadzenia egzaminów. Są one w prawidłowy sposób rozplanowane. Zasady tego rozplanowania, określone przez dziekana w dokumencie „Procedura i wytyczne do planowania sesji egzaminacyjnej”, są właściwe.

Zajęcia na studiach stacjonarnych odbywają się od poniedziałku do piątku, zasadniczo w godzinach 8.00-16.30 oraz w soboty i niedziele w godzinach 8.00-20.20. Obejmują prawidłowo rozplanowane przerwy i są we właściwy sposób zblokowane. Zajęcia na studiach niestacjonarnych odbywają się w trakcie równomiernie rozłożonych w semestrze 8-12 zjazdów. Przerwy pozwalają zachować higienę procesu uczenia się. Bieżący rozkład zajęć udostępniany jest studentom na stronie Uczelni, po zalogowaniu do Extranetu.

Wskazany w dokumentach określających organizację procesu nauczania i uczenia się czas przeznaczony na sprawdzanie i ocenę efektów uczenia się umożliwia weryfikację ich wszystkich oraz dostarczenie studentom informacji zwrotnej o uzyskanych efektach. Prowadzący zajęcia jest zobowiązany podać wyniki prac zaliczeniowych oraz wynik egzaminu do wiadomości studentów w ciągu 7 dni od terminu ich złożenia. Student ma prawo uzyskać uzasadnienie otrzymanej oceny i uzyskać wgląd do swoich prac pisemnych w terminie do 7 dni od daty ogłoszenia wyników.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 2 – kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Kierunek handel międzynarodowy wypełnia ustalone standardy w stopniu częściowym. Poza niewielkimi zastrzeżeniami, realizacja programu studiów jest prawidłowa. Treści programowe są zgodne z efektami uczenia się oraz uwzględniają wiedzę i jej zastosowania w zakresie dyscyplin, do

których kierunek jest przyporządkowany, normy i zasady, a także aktualny stan praktyki w obszarach działalności zawodowej i gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku. Są kompleksowe i specyficzne dla zajęć tworzących program studiów i zapewniają uzyskanie wszystkich efektów uczenia się. Plan studiów jest prawidłowo zaprojektowany, czas trwania studiów i nakład pracy studenta są w przeważającej mierze poprawnie oszacowane i zapewniają osiągnięcie efektów uczenia się. Również prawidłowo określona jest liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów. Sekwencja zajęć, dobór form zajęć oraz proporcje liczby godzin zajęć realizowanych w poszczególnych formach zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Studenci mają możliwość wyboru zajęć w odpowiednim zakresie. Program studiów obejmuje zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne oraz zajęcia poświęcone kształceniu w zakresie znajomości co najmniej jednego języka obcego. Stosowane metody kształcenia są prawidłowe, różnorodne, specyficzne, zapewniają osiągnięcie przez studentów wszystkich efektów uczenia się, a w ich doborze są uwzględniane najnowsze osiągnięcia dydaktyki akademickiej. Używane metody kształcenia stymulują studentów do samodzielności i pełnienia aktywnej roli w procesie uczenia się, zapewniają przygotowanie do działalności zawodowej, w sposób umożliwiający wykonywanie czynności praktycznych przez studentów, uzyskanie kompetencji w zakresie opanowania języka obcego na odpowiednim poziomie oraz dostosowanie procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb studentów, jak również realizowanie indywidualnych ścieżek kształcenia. Rozplanowanie zajęć nie budzi zastrzeżeń.

Efekty uczenia się zakładane dla praktyk są zgodne z efektami uczenia się przypisanymi do pozostałych zajęć.

Treści programowe określone dla praktyki zawodowej, ich wymiar i przypisana im liczba punktów ECTS, a także umiejscowienie w planie studiów zapewniają osiągnięcie przez studentów określonych efektów uczenia się.

Zaproponowane metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się dla praktyk zawodowych, a także sposób ich dokumentowania umożliwiają skuteczne sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów.

Ocena osiągnięcia efektów uczenia się dokonywana przez opiekuna praktyk ma charakter kompleksowy i odnosi się do każdego z zakładanych efektów uczenia się.

Kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje opiekunów praktyk oraz ich liczba umożliwiają prawidłową realizację praktyk.

Infrastruktura i wyposażenie miejsc odbywania praktyk są zgodne z potrzebami procesu nauczania i uczenia się i umożliwiają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się oraz prawidłową realizację praktyk.

Analiza stanu faktycznego wskazuje, że obecnie praktyki nie są realizowane z wykorzystaniem narzędzi pracy zdalnej.

Organizacja praktyk i nadzór nad ich realizację odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte i opublikowane zasady.

Uczelnia zapewnia studentom miejsca odbywania praktyk zawodowych, a w przypadku samodzielnego wskazania miejsca odbywania praktyki przez studenta odbywa się to zgodnie z przyjętymi zasadami na Uczelni.

Program praktyk, osoby sprawujące nadzór nad ich realizacją ze strony uczelni opiekunowie praktyk, efekty uczenia się podlegają systematycznej ocenie dokonywanej z udziałem studentów, a jej wyniki są wykorzystywane w ustawicznym doskonaleniu programu praktyk i ich realizacji.

Stwierdzono następującą nieprawidłowość: nakład pracy własnej na samo przygotowanie zespołowej pracy dyplomowej – przy pominięciu indywidualnego udziału w seminarium oraz przygotowania do egzaminu dyplomowego – np. przez trzech studentów jest oszacowany zgodnie z sylabusem jako 510 godzin (na studiach stacjonarnych) lub 522 godziny (na studiach niestacjonarnych). Jest to liczba znacząco zawyżona i nie odpowiadająca stanowi faktycznemu.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

Ponieważ liczba ECTS określona w programie studiów dla seminarium dyplomowego nie odpowiada stanowi faktycznemu (jest zawyżona), należy dokonać ponownej, precyzyjnej oceny indywidualnego nakładu pracy studenta na przygotowanie projektu dyplomowego i obniżyć liczbę punktów ECTS do poziomu odpowiadającego stanowi faktycznemu.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

Proces rekrutacji na rok akademicki 2021/2022 regulowała Uchwała nr 83/2021 Senatu Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu z dnia 7 maja 2021 roku w sprawie wprowadzenia zmian w warunkach i trybie rekrutacji na studia wyższe na rok akademicki 2021/2022 w Wyższej Szkole Bankowej w Poznaniu.

O przyjęcie na studia I stopnia może ubiegać się kandydat, który posiada świadectwo dojrzałości lub zaświadczenie o wynikach z egzaminu maturalnego z poszczególnych przedmiotów, po spełnieniu warunków określonych w zasadach rekrutacji. W przypadku studiów anglojęzycznych wymagane jest bądź przedstawienie dokumentu potwierdzającego znajomość języka, bądź przystąpienie do egzaminu kwalifikacyjnego. Kandydaci na studia są przyjmowani do wyczerpania limitu miejsc, określonego przez Senat Uczelni. Jedynym zatem potwierdzeniem posiadania przez kandydata wiedzy i umiejętności na poziomie niezbędnym do osiągnięcia efektów uczenia się jest ukończenie szkoły średniej. Jest to jednak rozwiązanie poprawne.

Kandydaci cudzoziemcy traktowani są w procesie kwalifikacji na studia w ten sam sposób, co obywatele polscy. Uchwała senatu określa wymagane od nich formalności, a także zasadę, że powinni poświadczyć odpowiednim dokumentem znajomość języka, w którym prowadzone są studia. Uczelnia organizuje także egzamin kwalifikacyjny z języka angielskiego. Kandydaci ze szczególnymi potrzebami, w tym z niepełnosprawnościami, także podlegają takim samym zasadom kwalifikacji. Mogą uzyskać następujące formy wsparcia w procesie rekrutacji: możliwość złożenia dokumentów w formie online, pomoc pracowników w wypełnieniu dokumentów na miejscu, skorzystanie z odpowiednio wyposażonego stanowiska obsługi dedykowanego kandydatom z niepełnosprawnością.

Warunki rekrutacji na studia, kryteria kwalifikacji i procedury rekrutacyjne, określone dla kierunku, są bardzo przejrzyste, nie zawierają zawiłości lub niedoregulowań, a także są w minimalnym stopniu selektywne. Poprzez wymóg ukończenia szkoły średniej pozwalają na dobór kandydatów, którzy posiadają odpowiednią wstępną wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne na poziomie niezbędnym do osiągnięcia efektów uczenia się. Jednocześnie są bezstronne, a także zapewniają

kandydatom równe szanse w podjęciu studiów na kierunku, nie dyskryminując ich ze względu na żadną cechę.

Warunki rekrutacji do roku akademickiego 2021/2022 nie uwzględniają informacji o oczekiwanych kompetencjach cyfrowych kandydatów, o wymaganiach sprzętowych związanych z kształceniem z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość oraz o wsparciu Uczelni w zapewnieniu dostępu do tego sprzętu. Rekomenduje się w związku z tym uzupełnienie warunków rekrutacji o te informacje. Uczelnia prowadzi rekrutację głównie w formie zdalnej, zatem w istocie wzięć w niej mogą udział kandydaci o odpowiednich kompetencjach cyfrowych. Umowa o świadczenie usług edukacyjnych zawiera klauzulę zobowiązującą studenta do używania narzędzi zapewniających obustronną internetową komunikację z Uczelnią. Brak jest systemowego wsparcia Uczelni w zapewnieniu dostępu do sprzętu – zgodnie z uzyskaną deklaracją, studenci są w takich sytuacjach kierowani do menedżera kierunku bądź prodziekana. Rozwiązania te są jednak prowizoryczne i nie mogą zastąpić jasno określonych, adresowanych do kandydata informacji o wymogach względem kompetencji cyfrowych i sprzętowych oraz o wsparciu Uczelni w tym zakresie.

Warunki i procedury potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów przyjęte w Uczelni zapewniają w pełni możliwość identyfikacji takich efektów uczenia się oraz oceny ich adekwatności w zakresie odpowiadającym efektom określonym w programie studiów. Zasady potwierdzania efektów uczenia się określone są we właściwej uchwale senatu Uczelni oraz zarządzeniu dziekana. Są zgodne z przepisami i zakładają możliwość zaliczenia nie więcej niż 50% punktów ECTS przypisanych do zajęć objętych programem studiów, maksymalnie 20% ogólnej liczby studentów przyjmowanych na kierunek, poziom i profil kształcenia. Efekty uczenia się dotyczą wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów. Wnioskodawca powinien zasadniczo posiadać staż zawodowy nie krótszy niż 5 lat. Potwierdzanie efektów uczenia się nie dotyczy przedmiotów kierunkowych, które są niezbędne w procesie kształcenia. Wykaz przedmiotów objętych procedurą potwierdzenia efektów uczenia się corocznie ogłasza dziekan. Weryfikację efektów uczenia się przeprowadzają wydziałowe komisje ds. potwierdzania efektów uczenia się powoływane przez dziekana. Dziekan może również zdecydować o przeprowadzeniu egzaminu weryfikującego. Na kierunku nie było do tej pory przypadku uruchomienia procedury potwierdzenia efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów.

Warunki i procedury uznawania efektów uczenia się uzyskanych w innej uczelni, w tym w uczelni zagranicznej, umożliwiają identyfikację tych efektów oraz ocenę ich adekwatności względem efektów określonych w programie studiów. Zasady w tym zakresie sprecyzowane zostały w regulaminie studiów. Zaliczenie przedmiotu może nastąpić na podstawie oceny uzyskanej uprzednio w uczelni macierzystej lub innej pod warunkiem zbieżności osiągniętych efektów uczenia się i zgromadzenia wymaganej na uczelni liczby punktów ECTS. Decyzję w tej sprawie podejmuje prowadzący zajęcia. Nie ulega wątpliwości, że jest to osoba kompetentna, jeśli chodzi o określenie zgodności efektów uczenia się pomiędzy przedmiotem zrealizowanym a mającym być zaliczonym. Pewną wątpliwość budzi jedynie następujący zapis: „Zaliczenie przedmiotu może nastąpić na podstawie oceny uzyskanej w uczelni macierzystej lub innej pod warunkiem (...) zgromadzenia wymaganej na uczelni liczby punktów ECTS”. Oznacza on bowiem brak możliwości uznania oceny z przedmiotu o mniejszej liczbie punktów ECTS, choćby realizował on wszystkie wymagane efekty uczenia się. Rekomenduje się weryfikację tych przepisów i ich uzupełnienie o rozstrzygnięcie umożliwiające uznanie oceny w takiej sytuacji – np. z liczbą punktów ECTS przypisaną do przedmiotu w Uczelni. Jeśli chodzi o studentów odbywających część kształcenia w ramach wymiany międzynarodowej, uznawanie osiągniętych na

uczelni zagranicznej efektów uczenia się dokonuje się w oparciu o wydaną przez dziekana „Instrukcję zaliczania mobilności w uczelni partnerskiej w ramach programu Erasmus+”. Zgodnie z nią, prodziekan wyznacza przedmioty, które student ma zaliczyć po powrocie w Uczelni, a także rozlicza wyjazd studenta zaznaczając, ile punktów ECTS zostało zdobytych i wskazując, co jeszcze student powinien zaliczyć. Uznanie wyników studiów osiągniętych w czasie wyjazdu następuje na podstawie Transcript of Records – decyzję w tej sprawie podejmuje prodziekan. Jest to rozwiązanie prawidłowe.

Zasady i procedury dyplomowania zostały uregulowane w Uczelni przez przepisy regulaminu studiów oraz właściwego zarządzenia dziekana. Praca dyplomowa na kierunku handel międzynarodowy jest realizowana w formie projektu przygotowanego przez kilkuosobowy zespół studentów. Zawiera rozwiązanie albo koncepcję rozwiązania problemu praktycznego lub teoretycznego z zakresu studiowanego kierunku. Realizacja celów szczegółowych pracy oparta jest na analizie literatury przedmiotu oraz przeprowadzeniu postępowania badawczego. Na bazie wiedzy pozyskanej w ten sposób oraz w toku studiów, realizowany jest cel nadrzędny pracy, tj. autorska propozycja rozwiązania zidentyfikowanego problemu. Projekt dyplomowy jest przygotowywany pod kierunkiem promotora posiadającego stopień albo tytuł naukowy. Listę promotorów sporządza dziekan w oparciu o ich dorobek naukowy oraz minimum pięcioletnie doświadczenie dydaktyczne w obszarze, którego dotyczy problematyka projektów. Zgodnie z deklaracją Uczelni, promotorami prac dyplomowych są głównie osoby łączące doświadczenia praktyczne z wiedzą akademicką. Dopuszczalną liczebność zespołów ustalono od 3 do 4 osób, przy czym możliwa jest również zgoda dziekana na realizację projektu indywidualnie. Dziekan określił również warunki szczegółowe dotyczące formy pracy dyplomowej, w tym jej wymogi merytoryczne i formalne, a także zasady jej oceny. W dokumencie „Zakres projektów dyplomowych na kierunku handel międzynarodowy”, przedstawionym przez Uczelnię, określone są również umiejętności, które mają zostać ukształtowane w procesie przygotowywania pracy dyplomowej, jej tematyka, kryteria wykluczenia projektu dyplomowego, standardy metodyczne i metodologiczne, wymagania edytorskie i zasady etyczne.

Temat pracy dyplomowej zatwierdza promotor, po uzyskaniu pozytywnej opinii powołanej do tego celu komisji, przy uwzględnieniu specyfiki kierunku studiów, indywidualnych zainteresowań studenta, tematyki badań prowadzonych w Uczelni oraz potrzeb praktyki społeczno-gospodarczej. Każda praca dyplomowa przed przyjęciem przez promotora jest sprawdzana pod kątem nieuprawnionych zapożyczeń w Jednolitym Systemie Antyplagiatowym. Procedura postępowania w tym zakresie jest określona właściwym zarządzeniem rektora, nie jest nadmiernie sformalizowana i opiera się na decydującej roli promotora w tym procesie, co jest rozwiązaniem prawidłowym. Oceny pracy dokonuje promotor oraz powołany przez dziekana recenzent. W przypadku oceny negatywnej, powoływany jest drugi recenzent, którego ocena jest ostateczna. Student dowiaduje się o ocenach projektu dyplomowego najpóźniej 3 dni przed egzaminem dyplomowym. Co ważne w kontekście weryfikacji osiągniętych indywidualnie przez studenta efektów uczenia się, promotor może podwyższyć lub obniżyć ocenę pracy dyplomowej, biorąc pod uwagę wkład danego studenta w jej przygotowanie. Jest to rozwiązanie zapewniające w minimalnym stopniu indywidualizację procesu weryfikacji efektów uczenia się, osiąganych przy przygotowaniu pracy dyplomowej. Należy zwrócić uwagę, że Uczelnia deklaruje wdrażanie kolejnych działań zorientowanych na indywidualizację oceny pracy studenta w tym obszarze, czego dowodem jest nowelizacja właściwego zarządzenia dziekana. W opisie projektu uwidocznione jest przypisanie studentów do zadań potrzebnych do jego realizacji. Promotor oprócz oceny projektu jako całości, będzie zobowiązany do indywidualnej oceny każdego

studenta. Ostateczna ocena studenta przez promotora będzie średnią z oceny za projekt oraz oceny indywidualnej.

Należy zwrócić uwagę, że skoro przy przygotowywaniu projektu dyplomowego każdy student ma określone zadania do wykonania, to żaden ze studentów nie wykonuje wszystkich zadań składających się na przygotowanie projektu, a tylko swoją część. Istnieje tu zatem istotna trudność, aby zagwarantować, by każdy członek grupy projektowej zrealizował wszystkie efekty uczenia się określone dla pracy dyplomowej. Rekomenduje się przyjęcie rozwiązań, które w pełni zagwarantują realizację wszystkich efektów uczenia się przez każdego studenta przygotowującego projekt dyplomowy.

Trzeba podkreślić, że dobór recenzenta pracy nie podlega dodatkowym regulacjom, które mogłyby go nadmiernie usztywnić. Brak jest sformalizowanej listy recenzentów, nakazów związanych z relacją recenzenta z promotorem czy limitów recenzowanych prac. Uczelnia deklaruje co prawda, że w przypadku, gdy promotor ma jedynie stopień doktora, recenzentem powinien być pracownik samodzielny, jednak i ta zasada nie jest zbyt konsekwentnie przestrzegana. Jest to jednak rozwiązanie prawidłowe, sprawiające, że dobór recenzentów prac dyplomowych przez dziekana jest odpowiednio elastyczny.

Egzamin dyplomowy odbywa się w terminie trzech miesięcy od daty złożenia pracy. Termin egzaminu dyplomowego ogłaszany jest z co najmniej siedmiodniowym wyprzedzeniem. Należy zaznaczyć, że termin trzech miesięcy jest zbyt odległy i niezgodny z zasadą, że egzaminy standardowo powinny się odbywać niezwłocznie po zakończeniu procesu kształcenia. Rekomenduje się zatem skrócenie tego okresu. Warunkiem dopuszczenia do egzaminu dyplomowego jest zaliczenie wszystkich przedmiotów, w tym *praktyki zawodowej*, pozytywna ocena pracy przez promotora i recenzenta, a także uregulowanie zobowiązań studenta wobec Uczelni. Trzyosobową komisję egzaminacyjną powołuje dziekan, pod przewodnictwem swoim lub oddelegowanego wykładowcy akademickiego, co najmniej ze stopniem doktora. W jej skład wchodzi również promotor i recenzent. Zasady i formę egzaminu dyplomowego, zgodnie z delegacją zawartą w regulaminie studiów w przypadku prac dyplomowych będących projektem, reguluje zarządzenie dziekana. Egzamin polega na obronie projektu dyplomowego i składa się z prezentacji projektu oraz odpowiedzi na pytania komisji egzaminacyjnej z zakresu problematyki projektu dyplomowego w powiązaniu z wiedzą kierunkową. Ustalono również obowiązkowe elementy i czas prezentacji oraz zasada, że projekt jest prezentowany przez każdego z członków zespołu w równym wymiarze czasu. Na wniosek studenta lub promotora i studenta egzamin dyplomowy może mieć charakter otwarty. W przypadku uzyskania oceny niedostatecznej z egzaminu dyplomowego lub nieobecności na egzaminie dyplomowym, dziekan wyznacza drugi termin. Sposób ustalania ostatecznego wyniku studiów, zawarty w regulaminie studiów, nie budzi zastrzeżeń. Funkcjonujące na Uczelni przepisy również określają procedurę przeprowadzania egzaminu dyplomowego w formie zdalnej.

Zasady i procedury dyplomowania są w przeważającej mierze trafne, charakteryzują się specyfiką i zapewniają możliwość prawidłowego potwierdzenia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się na zakończenie studiów.

Zgodnie z ogólnymi zasadami przyjętymi na kierunku, studenci są równo traktowani w procesie weryfikacji i oceniania efektów uczenia się. W sylabusach przedmiotów mniej lub bardziej szczegółowo opisany jest sposób ich zaliczenia i przytoczona obowiązująca zgodnie z zarządzeniem dziekana skala ocen. Takie podejście zapewnia bezstronność, rzetelność i przejrzystość procesu

weryfikacji oraz wiarygodność i porównywalność ocen. Nieprawidłowym rozwiązaniem jest jednak zasada wynikająca z regulaminu studiów, że „karta przedmiotu jest udostępniana studentom (...) nie później niż dwa tygodnie po rozpoczęciu zajęć z danego przedmiotu”. Rekomenduje się, aby była udostępniana najpóźniej w momencie rozpoczęcia zajęć, tak by studenci mogli się zapoznać z przyjętymi metodami weryfikacji efektów ich uczenia się. Jest to tym bardziej uzasadnione, że regulamin studiów stwierdza również, że „kryteria uzyskania zaliczenia, także w trybie poprawkowym, określone są w karcie przedmiotu i podawane do wiadomości studentów na początku semestru”. Metody weryfikacji efektów uczenia się w formie warunków zaliczenia przedmiotu powinny być zresztą przede wszystkim przedstawiane studentom na pierwszych zajęciach z przedmiotu. Rekomenduje się zatem wprowadzić do wewnętrznych regulacji odpowiedniej rangi (np. do regulaminu studiów) zapis nakazujący to prowadzącym. Obecnie zapis ten znajduje się jedynie w informatorze „ABC Wykładowcy”, co nie jest dla niego odpowiednim miejscem. Niemniej jednak, należy odnotować, że studenci zadeklarowali podczas spotkania w trakcie wizytacji Uczelni, że w praktyce nauczyciele konsekwentnie przestrzegają tej zasady.

Rozwiązania w zakresie adaptowania metod i organizacji sprawdzania efektów uczenia się do szczególnych potrzeb studentów, w tym studentów z niepełnosprawnością, są prawidłowe i odpowiednio zróżnicowane. W zakresie zaliczeń i egzaminów przewidziane jest przedłużanie czasu ich trwania, zastosowanie dodatkowych środków dydaktycznych czy alternatywnej formy zapisu, zamiana formy z pisemnej na ustną lub odwrotnie, możliwość uczestnictwa w nich asystenta, zmiana miejsca ich przeprowadzenia, używanie technologii wspierających i zmiana ich formy ze stacjonarnej na zdalną.

Ogólne zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się zawarte są w regulaminie studiów. Student otrzymuje zaliczenie przedmiotu, gdy spełni warunki określone w sylabusie. Zaliczenie przedmiotu należy przy standardowym rozwiązaniu uzyskać do końca semestru. Również do końca semestru należy złożyć egzamin, jeśli przedmiot kończy się wyłącznie tym egzaminem. Student, który nie otrzymał zaliczenia w trybie zwykłym, może otrzymać je najpóźniej w terminie poprawkowej sesji egzaminacyjnej, a w szczególnym przypadku dziekan może wyznaczyć inny termin zaliczenia. Egzaminy odbywają się w okresach sesji, w terminach wyznaczonych przez dziekana. Za zgodą egzaminatora egzamin może się odbyć w innym terminie, do końca sesji poprawkowej. Regulamin określa również w prawidłowy sposób tryb powtarzania przedmiotów oraz całego semestru. Skala ocen jest wskazana w regulaminie jedynie w sposób ogólny, ale jest ona doprecyzowana przez przepisy wydane przez dziekana. Także sposób określenia terminów przekazywania studentom informacji o ocenach nie budzi zastrzeżeń.

W regulaminie studiów brakuje określenia trybu postępowania przez studenta w sytuacji, gdy prowadzący/egzaminator wprowadzi do protokołu ocenę błędną. Rekomenduje się to uzupełnić. Natomiast w przypadku zastrzeżeń co do zasadności oceny (z zaliczenia lub egzaminu), student może w ciągu tygodnia od ogłoszenia wyników wystąpić do dziekana o przeprowadzenie zaliczenia albo egzaminu komisyjnego.

Wskazane zasady prawidłowo i przejrzysto określają sposób przekazywania studentom informacji zwrotnej dotyczącej stopnia osiągnięcia efektów uczenia się na każdym etapie studiów oraz na ich zakończenie, a także procedurę postępowania w sytuacjach konfliktowych związanych z weryfikacją i oceną efektów uczenia się, w przypadku której podstawowym narzędziem jest egzamin lub zaliczenie komisyjne. Na Uczelni określono również sposoby zapobiegania i reagowania na zachowania

nieetyczne i niezgodne z prawem – w jej statucie, w regulaminie studiów, w Kodeksie Etyki Studenta, a także w procedurze antyplagiatowej i dokumencie określającym zakres projektów dyplomowych.

Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia efektów uczenia się stosowane w trybie zdalnym gwarantują identyfikację studenta i bezpieczeństwo jego danych. W trybie tym, weryfikacja efektów uczenia się co do zasady odbywa się na platformie Moodle lub Teams. Dane dotyczące studentów widoczne są jedynie dla studenta i prowadzącego oraz innych uprawnionych pracowników Uczelni. Logowanie się do wszystkich platform związanych z edukacją zostało zintegrowane. Po zalogowaniu się do Extranetu student może poprzez linki korzystać z platformy Moodle i Teams. W trakcie zajęć studenci są widoczni jedynie pod swoim imieniem i numerem albumu.

Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w tym procesie zapewniają skuteczną weryfikację i ocenę stopnia osiągnięcia wszystkich efektów. Na ocenianym kierunku do najczęściej stosowanych metod należą: w zakresie wiedzy - egzaminy pisemne i ustne, testy zamknięte i otwarte, kolokwia, prace pisemne, quizy na platformie Moodle; w zakresie umiejętności: projekty indywidualne i grupowe, referaty, prezentacje, zadania realizowane podczas zajęć (np. case study), aktywność podczas zajęć (np. udział w merytorycznej dyskusji); w zakresie kompetencji społecznych: aktywność na zajęciach (np. gotowość do wyrażenia własnych opinii podczas dyskusji), ocena prezentacji wyników pracy, ocena zaangażowania w pracę zespołu. W każdym sylabusie określono również, który efekt uczenia jest weryfikowany przy zastosowaniu której z metod. Takie rozwiązanie dodatkowo wzmacnia skuteczność procesu weryfikacji.

Dostosowanie metod weryfikacji efektów uczenia się w związku z pandemią i przejściem na kształcenie zdalne polegało przede wszystkim na wykorzystaniu nowoczesnych narzędzi informatycznych, tj. platform Moodle i Teams, gdzie umieszczane są materiały dydaktyczne i przeprowadzane są testy, wykorzystywane są fora dyskusyjne oraz udostępnianie i edytowanie plików w czasie rzeczywistym. Platforma Moodle była już wcześniej szeroko wykorzystywana przez Uczelnię, natomiast wdrożenie Teams do dydaktyki nastąpiło od roku akademickiego 2020/2021.

Metody weryfikacji efektów uczenia się w przypadku zajęć ukierunkowanych na wykształcenie umiejętności praktycznych i na przygotowanie do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku, w szczególności takich jak *praktyka zawodowa* czy przedmioty specjalnościowe, w skuteczny sposób pozwalają na sprawdzenie i ocenę opanowania tych umiejętności i stopnia przygotowania. Uzupełnieniem tego procesu jest egzamin dyplomowy, na który składają się pytania dotyczące pracy dyplomowej. W przypadku praktyk zawodowych, weryfikacja efektów uczenia jest bardzo kompleksowa, ponieważ odbywa się w oparciu o analizę szczegółowej dokumentacji, na którą składa się: dziennik praktyk, gdzie opisane są wykonywane przez studenta zadania, zaświadczenie o odbyciu praktyk wraz z oceną efektów uczenia dokonywaną przez opiekuna praktyki z ramienia przedsiębiorstwa i raportu po praktyce, zawierającego samoocenę studenta.

Do metod weryfikacji efektów uczenia się w zakresie umiejętności komunikowania się w języku obcym na specjalnościach polskojęzycznych (lektoraty i przedmiot *ecology*), wskazanych w sylabusach, należą przede wszystkim: pisemny test gramatyczno-leksykalny, wypowiedź ustna, wypowiedź pisemna, praca domowa, aktywne uczestniczenie w zajęciach, projekty indywidualne i zespołowe, quizy na platformie Moodle. Metody te umożliwiają sprawdzenie i ocenę opanowania języka obcego na poziomie co najmniej B2, w tym języka specjalistycznego. W przypadku specjalności

anglojęzycznej, kompetencje językowe są sprawdzane w istocie w przypadku każdej użytej w ramach przedmiotów metody.

Sposób dokumentacji osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów wynika z opisanych w sylabusie każdego przedmiotu metod weryfikacji i oceny efektów uczenia się. Są to prace etapowe (projekty, prezentacje, eseje, case study, kolokwia itp.), zaliczeniowe i egzaminacyjne oraz prace dyplomowe i dokumentacja praktyk (dziennik praktyk, zaświadczenie o odbyciu praktyk, raport po praktyce). Prace etapowe i zaliczeniowe, zgodnie z zarządzeniem dziekana, są archiwizowane przez prowadzącego przedmiot przez okres roku od dnia, w którym stanowiły podstawę do wystawienia oceny studenta. Prace etapowe, zaliczeniowe i egzaminacyjne realizowane w formie quizów lub zadań na platformie Moodle zostają zachowane w systemie.

Uczelnia prowadzi szeroko zakrojone analizy losów absolwentów, w tym pozycji absolwentów na rynku pracy oraz ich zamiarów edukacyjnych i zawodowych. Badanie obejmuje od 2012 r. każdy rocznik absolwentów i jest częścią Badania Atrybutów Marki (BAM Absolwent). Sytuacja zawodowa badana jest do roku od ukończenia studiów. Cele badania obejmują: gromadzenie informacji dotyczących otoczenia gospodarczo-społecznego absolwenta poszukującego pracy, określenie sytuacji, w jakiej znajdują się absolwenci na rynku pracy, określenie planów edukacyjnych i zawodowych absolwentów, a także badanie marki Uczelni. Wyniki badania udostępnione przez Uczelnię są wiarygodne i ważne dla kształtowania oferty edukacyjnej oraz monitoringu efektów uczenia się osiągniętych przez absolwentów.

Analiza losowo wybranych prac etapowych nie wykazała istotniejszych nieprawidłowości. Ich rodzaj, forma, tematyka, metodyka i wymagania stawiane studentom są w odpowiedni sposób dopasowane do poziomu i profilu studiów oraz efektów uczenia się i zastosowań wiedzy z zakresu dyscypliny. Również ich dostosowanie do norm, zasad i praktyki w obszarach działalności zawodowej i gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku handel międzynarodowy, nie budzi zastrzeżeń. Rekomenduje się jednak wykorzystywać w szerszym zakresie pytania otwarte podczas egzaminów testowych, co pozwoliłoby w większym stopniu zweryfikować efekty uczenia się w zakresie rozumienia, a nie tylko znajomości wiedzy.

Oceny uzyskiwane z prac dyplomowych są zróżnicowane. Na 75 absolwentów z lat 2019/2020 i 2020/2021, ocenę od promotora na poziomie 5,0 otrzymało 29 osób, 4,0 lub 4,5 – 35 osób, a 3,0 lub 3,5 – 11 osób. Średnia ocen to 4,39. W przypadku ocen od recenzenta było to odpowiednio: 29, 31 i 15 osób, a średnia wynosiła 4,33. Zdarzały się też oceny skrajnie się różniące: 3,0 od promotora, a 5,0 od recenzenta. Ponieważ w kilku przypadkach studenci przygotowujący wspólny projekt otrzymali różne oceny od promotora, można wnioskować, że przy ocenie pracy dyplomowej jest faktycznie uwzględniany indywidualny wkład danego studenta w jej przygotowanie, co jest rozwiązaniem prawidłowym. Średnia ocena z egzaminu dyplomowego to 4,38. Ocenę niższą niż 4,0 otrzymało 12 osób. Dyplom z oceną bardzo dobry otrzymało ogółem 24 absolwentów kierunku, czyli 32%, a niższą niż dobry – 6 osób.

Analiza tematyki prac dyplomowych przygotowywanych przez studentów kierunku wskazuje na jej zgodność z dyscypliną ekonomii i finansów oraz profilem i poziomem kształcenia. Obejmuje szeroki przekrój zagadnień, jak należy oczekiwać, głównie z zakresu zastosowań międzynarodowych stosunków gospodarczych, takich jak: bezpośrednie inwestycje zagraniczne, e-commerce, internacjonalizacja przedsiębiorstwa, konkurencyjność międzynarodowa, różnice kulturowe,

korporacje transnarodowe, marketing międzynarodowy, przedsiębiorstwa zagraniczne, międzynarodowe łańcuchy dostaw, handel międzynarodowy.

Rodzaj, forma i metodyka prac dyplomowych, a także formułowane względem nich wymagania są dostosowane do kanonu obowiązującego w zastosowaniach wiedzy z dyscypliny ekonomii i finansów i dyscypliny dodatkowej, a także poziomu i profilu studiów oraz przyjętych efektów uczenia się. Ich dostosowanie do norm, zasad i praktyki w obszarach działalności zawodowej czy gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku jest dostateczne.

Analiza treści wybranych prac dyplomowych wykazała pewne nieprawidłowości. Dotyczą one głównie braku sformułowania problemu praktycznego, niedoboru elementów aplikacyjnych, usterek metodycznych, miejscami zawyżonych ocen, zbyt małej liczby respondentów ankiety itp. Rekomenduje się w związku z tym opracowanie odpowiednich zasad i wdrożenie nadzoru nad pracami dyplomowymi, ukierunkowanego na zapewnienie, by miały one konsekwentnie charakter projektowy, o wyeksponowanych elementach aplikacyjnych, nastawionych na rozwiązanie konkretnego problemu praktycznego przez studentów. Dodatkowo, formularz stosowany do recenzji prac dyplomowych jest nieprawidłowo przygotowany. Jest on zbyt uproszczony, recenzja sprowadza się wyłącznie do wyboru opcji w formularzu, bez przedstawienia mocnych i słabych stron pracy bądź opisowego uzasadnienia oceny. W związku z tym, nie jest możliwe ustalenie, czy recenzent w odpowiednim zakresie zapoznał się z pracą. Ma to ujemny wpływ na jakość weryfikacji efektów uczenia się dla pracy dyplomowej. Rekomenduje się skorygować formularz oceny pracy dyplomowej o elementy opisowe i pytania otwarte skierowane do recenzenta / promotora, ukierunkowane na mocne i słabe strony pracy. Zgodnie z deklaracją Uczelni, już obecnie planowane są zmiany formularza recenzji w tym kierunku. Należy też zaznaczyć, że w protokołach egzaminu dyplomowego są miejscami błędnie wpisane specjalności studentów – tzn. anglojęzyczne zamiast polskojęzycznych (Uczelnia potwierdziła, że do tej pory nie było absolwentów studiów anglojęzycznych).

Uczelnia nie przedstawiła wykazu publikacji fachowych, których autorami bądź współautorami byłiby studenci kierunku handel międzynarodowy, ani wykazu ich innych osiągnięć w obszarach działalności zawodowej lub gospodarczej właściwych dla kierunku. Przyczyną tego stanu rzeczy, zgodnie z informacją uzyskaną od Uczelni, jest niewielka liczebność kierunku, z przewagą studentów niestacjonarnych. Nie można jednak uznać tej argumentacji. Kierunek o profilu praktycznym powinien posiadać dokumentację tego typu. Rekomenduje się w związku z tym rozpoczęcie jej gromadzenia oraz zachęcanie studentów i absolwentów do przygotowywania publikacji fachowych i realizowania innych osiągnięć zawodowych (np. choćby uzyskiwania certyfikatów). Przedstawiciele Uczelni podczas wizytacji zadeklarowali, że studenci otrzymują informacje na temat możliwości publikacji oraz działalności w kołach naukowych. Stwierdzili również, że studenci bardzo niechętnie dzielą się swoimi osiągnięciami.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 3 – kryterium spełnione

Uzasadnienie

Kierunek handel międzynarodowy wypełnia ustalone standardy w przeważającej mierze w sposób całkowity. Poza pewnymi, w istocie niewielkimi niedociągnięciami, procesy: przyjęcia na studia, weryfikacji osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczania poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowania są poprawnie zaprojektowane i wdrożone oraz przebiegają właściwie. Warunki rekrutacji na studia, kryteria kwalifikacji i procedury rekrutacyjne są przejrzyste i selektywne

i umożliwiają prawidłowy dobór kandydatów, a także są bezstronne i zapewniają kandydatom równe szanse w podjęciu studiów na kierunku. Warunki i procedury potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów oraz w innej uczelni zapewniają możliwość identyfikacji efektów uczenia się oraz oceny ich adekwatności. Zasady i procedury dyplomowania są w przeważającej mierze trafne, specyficzne i zapewniają potwierdzenie osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się na zakończenie studiów. Ogólne zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się umożliwiają równe traktowanie, zapewniają bezstronność, rzetelność i przejrzystość procesu weryfikacji oraz wiarygodność i porównywalność ocen, jak również określają zasady przekazywania studentom informacji zwrotnej dotyczącej stopnia osiągnięcia efektów uczenia się i postępowania w sytuacjach konfliktowych związanych z weryfikacją i oceną efektów uczenia się oraz sposoby zapobiegania i reagowania na zachowania nieetyczne i niezgodne z prawem. Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się stosowane w procesie nauczania i uczenia się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość gwarantują identyfikację studenta i bezpieczeństwo jego danych. Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się zapewniają skuteczną weryfikację i ocenę stopnia osiągnięcia wszystkich efektów uczenia się oraz umożliwiają sprawdzenie opanowania umiejętności praktycznych i przygotowania do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku oraz opanowania języka obcego na właściwym poziomie. Efekty uczenia się osiągnięte przez studentów są uwidocznione w postaci prac etapowych i egzaminacyjnych oraz ich wyników, projektów, prac dyplomowych, a także są monitorowane poprzez prowadzenie analiz pozycji absolwentów na rynku pracy. Rodzaj, forma, tematyka i metodyka prac egzaminacyjnych, etapowych i dyplomowych oraz stawianych im wymagań są dostosowane do poziomu i profilu, efektów uczenia się oraz dyscyplin, do których kierunek jest przyporządkowany, norm i zasad, a także – w zakresie dostatecznym – do wymogów praktyki w obszarach działalności zawodowej i gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

Zajęcia na kierunku handel międzynarodowy prowadzi 56 nauczycieli akademickich. Dorobek naukowy kadry prowadzącej zajęcia jest różnorodny i dostosowany do potrzeb dydaktycznych kierunku. W grupie pracowników ze stopniem doktora habilitowanego i tytułem profesora, pięć osób reprezentuje dyscyplinę ekonomia i finanse, jedna osoba - nauki o zarządzaniu i jakości, jedna - nauki o polityce i administracji, jedna - językoznawstwo i jedna – filozofię. Wśród doktorów najliczniejszą grupę stanowią pracownicy reprezentujący ekonomię i finanse (dziesięć osób). Zajęcia na ocenianym kierunku studiów prowadzą również reprezentanci następujących dyscyplin: nauki o zarządzaniu i

jakości (sześć osób), nauki prawne (trzy osoby), nauki o polityce i administracji (trzy osoby), nauki socjologiczne (dwie osoby), nauki o Ziemi i środowisku (jedna osoba), nauki o komunikacji społecznej i mediach (jedna osoba) oraz językoznawstwo (jedna osoba). Wśród pracowników z tytułem zawodowym magistra jest troje lektorów języków obcych z odpowiednim wykształceniem filologicznym i dorobkiem dydaktycznym oraz jedna osoba pracująca jako instruktor wychowania fizycznego. Piętnaście pozostałych osób legitymuje się doświadczeniem zawodowym oraz publikacjami związanymi z prowadzonymi zajęciami. Część z tych osób przygotowuje rozprawy doktorskie. Pracownicy z tytułem zawodowym magistra na ogół prowadzą zajęcia w formie ćwiczeń oraz zajęć praktycznych. Zdarzają się jednak wyjątki, tzn. osobom z tytułem zawodowym magistra powierzane są też wykłady. Są to sytuacje specyficzne, związane z dorobkiem praktycznym tych osób. Potwierdzony dorobek naukowy nauczycieli jest bezpośrednio związany z realizowanymi zajęciami, a także potwierdzony wieloletnim doświadczeniem dydaktycznym i organizacyjnym w uczelniach wyższych. Dodatkowo dwudziestu sześciu pracowników posiada doświadczenie zawodowe zdobyte poza systemem szkolnictwa wyższego w zakresie wykładanych przedmiotów. Pracownicy prowadzący zajęcia na kierunku handel międzynarodowy legitymują się dorobkiem naukowym w postaci realizacji projektów badawczych oraz licznych publikacji wydanych zarówno w formie monografii, jak i punktowanych czasopism, a także wystąpień na konferencjach. Wobec powyższego należy pozytywnie ocenić dotyczącą liczebności oraz struktury kadry dydaktycznej prowadzącej zajęcia na ocenianym kierunku studiów. Liczebność oraz struktura kwalifikacji kadry nauczycieli akademickich umożliwiają prawidłową realizację zajęć oraz pełne osiągnięcie zakładanych celów i efektów uczenia się. Osoby prowadzące zajęcia na kierunku handel międzynarodowy mają aktualny i udokumentowany dorobek naukowy lub zawodowy mieszczący się w dyscyplinach naukowych, z którymi związane są realizowane zajęcia, co umożliwia właściwą realizację tych zajęć oraz nabywanie przez studentów umiejętności praktycznych. Posiadane przez kadrę doświadczenie zawodowe, związane m.in. z pracą w dyplomacji, księgowości, zarządach, działach oraz radach nadzorczych przedsiębiorstw, instytucjach prawnych, a także urzędach administracji, instytucjach rynku pracy oraz firmach związanych z coachingiem wspomaga realizację zajęć zorientowanych na przygotowanie studentów do oczekiwań rynku pracy.

Zgodnie z zapisami art. 73 ust. 2 pkt. 1 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce na kierunku handel międzynarodowy ponad 50% ogółu godzin zajęć dydaktycznych określonych w programie studiów I stopnia wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów, prowadzą nauczyciele akademicy zatrudnieni w uczelni na podstawowym miejscu pracy. Wśród 56 nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na pierwszym stopniu na kierunku handel międzynarodowy 27 osób jest zatrudnionych w WSB w Poznaniu na podstawowym miejscu pracy. Osoby te realizują ponad 50% wszystkich zajęć dydaktycznych.

Przydział zajęć oraz obciążenie godzinowe poszczególnych nauczycieli akademickich umożliwia prawidłową realizację zajęć. Obciążenie godzinowe poszczególnych osób jest zróżnicowane, co wynika ze specjalności poszczególnych nauczycieli. Nie odnotowano znaczących przekroczeń obowiązujących limitów godzin na poszczególnych stanowiskach.

Obsada zajęć jest na ogół prawidłowa, zaś kompetencje wymagane do prowadzenia poszczególnych przedmiotów są w większości pokryte przez doświadczenie zawodowe i kwalifikacje kadry prowadzącej zajęcia. Analiza stanu faktycznego wykazała nieliczne przykłady niewłaściwej obsady zajęć na ocenianym kierunku studiów. Rekomenduje się dokonanie korekt zmierzających do usunięcia wskazanych nieprawidłowości.

Nauczyciele akademicki zostali przeszkoleni w zakresie wykorzystywania platformy MS Teams, wspomagającej nauczanie na odległość. Wybuch pandemii COVID-19 spowodował szerokie wykorzystanie technologii zdalnych w kształceniu studentów. Realizacja zajęć za pomocą technologii zdalnych jest na bieżąco monitorowana.

Polityka kadrowa Uczelni jest nakierowana na wspieranie rozwoju pracowników badawczo-dydaktycznych i dydaktycznych, a jej zakres określa Statut Uczelni oraz Statut Federacji Naukowej WSB-DSW i wynikające z nich regulacje. Priorytetem jest zatrudnianie nauczycieli akademickich na podstawowym miejscu pracy. Ponadto, Uczelnia zatrudnia nauczycieli akademickich posiadających doświadczenie zawodowe na umowach cywilno-prawnych. Kryteria kwalifikacyjne dotyczące zatrudniania nauczycieli akademickich na poszczególne stanowiska w grupach pracowników dydaktycznych i badawczo-dydaktycznych określone zostały w Statucie Uczelni. Stosunek pracy z nauczycielem akademickim nawiązuje Rektor w trybie umowy o pracę, po stwierdzeniu spełnienia przez zatrudnianego nauczyciela wymogów doświadczenia zawodowego, dorobku praktycznego oraz kwalifikacji zawodowych. Część nauczycieli akademickich jest zatrudniona w ramach umów cywilno-prawnych.

Nauczyciele akademicki co dwa lata podlegają ocenie okresowej w zakresie należytego wykonywania obowiązków, wynikających z zajmowanego stanowiska. Kryteria oceny okresowej zostały jasno określone. Ocena dotyczy działalności naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej pracownika. Ocena dokonywana jest przez Komisję ds. okresowej oceny nauczycieli akademickich na podstawie dorobku zgromadzonego w Bazie Osiągnięć Nauczycieli Akademickich. Dodatkowo dyrektor instytutu ocenia pracowników prowadzących działalność badawczą. Wyniki oceny przedstawione są pracownikowi, dziekanowi właściwego wydziału i rektorowi WSB. Ocenie okresowej podlegają wszyscy nauczyciele akademicki. Wyniki oceny okresowej nauczycieli akademickich są wykorzystane w szczególności do poprawy jakości kształcenia, diagnozy potencjału kadrowego Uczelni, a także kształtowania polityki kadrowej.

W ocenie działalności dydaktycznej uwzględnia się ocenę nauczyciela akademickiego w zakresie wypełniania przez niego obowiązków związanych z kształceniem, dokonaną przez studentów Uczelni z zastosowaniem badań ankietowych oraz w ramach nadzoru nad jakością kształcenia w Uczelni, z zastosowaniem obserwacji zajęć dydaktycznych w formie hospitacji. Analiza stanu faktycznego wykazała, że w ostatnich trzech latach przeprowadzono 14 hospitacji. Ankietyzacji przez studentów podlegają wszystkie zajęcia po ich zakończeniu.

Analiza stanu faktycznego wykazała, że Uczelnia stwarza pracownikom możliwości stabilnego zatrudnienia i rozwoju. Rozwój wykładowców akademickich może odbywać się w trzech wymiarach: badawczym, dydaktycznym i organizacyjnym. Każdy pracownik etatowy w rozmowie z dziekanem określa jakie są jego preferencje, tzn. które wymiary uważa dla siebie za dominujące, dowiadyuje się też jakie są oczekiwania Uczelni. W zależności od ustaleń, podczas kolejnych rozmów określane są cele i sposoby ich osiągnięcia w poszczególnych wymiarach.

Uczelnia oferuje wsparcie nauczycielom akademickim. Wśród głównych bodźców wspierających rozwój nauczycieli akademickich w WSB w Poznaniu można wymienić przede wszystkim urlopy naukowe; nagrody za osiągnięcia naukowe związane z uzyskaniem tytułem lub stopniem naukowym; stypendia naukowe za osiągnięcia publikacyjne; finansowanie kosztów przewodów doktorskich, postępowań habilitacyjnych oraz postępowań o nadanie tytułu profesora; wspieranie i/lub pokrywanie kosztów publikowania prac naukowych, tj. oryginalnych artykułów naukowych w czasopiśmie ujętych w aktualnym wykazie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz monografii, książek i rozpraw naukowych w wydawnictwach zewnętrznych z wykazu Ministra Nauki i Szkolnictwa

Wyższego; pokrywanie kosztów czynnego udziału w konferencjach, szkoleniach, warsztatach i kursach naukowych, a także inne formy zatwierdzone przez rektora. Ponadto Uczelnia stwarza możliwość udziału w cyklicznie organizowanych konferencjach i możliwość publikacji w Wydawnictwie oraz w czasopiśmie uczelnianym „Studia Periegetica”.

W WSB w Poznaniu funkcjonuje system podnoszenia kompetencji w obszarze działalności dydaktycznej. Katalog działań w tym obszarze jest bardzo szeroki i obejmuje: panele dyskusyjne, warsztaty metodyczne i technologiczne, szkolenia wdrożeniowe, konsultacje osobiste, nauczanie koleżeńskie poprzez forum dyskusyjne w mediach społecznościowych, Akademickie Kursy Online i Bibliotekę Cyfrową. Organizacją i przeprowadzaniem większości wymienionych działań edukacyjnych zajmuje się Dział Metodyki Nauczania. Do podnoszenia kwalifikacji dydaktycznych motywuje system nagród dla najlepszych dydaktyków Uczelni wyłonionych w konkursie na Najlepszego Dydaktyka.

Wychodząc naprzeciw trudnościom pojawiającym się w okresie pandemii wirusa SARS-CoV-2 w zakresie ochrony zdrowia psychicznego studentów i pracowników Uczelnia zapewnia wsparcie psychologiczne wspierające proces kształcenia. Uczelnia przyjęła i wdrożyła procedury związane z zapobieganiem mobbingowi, dyskryminacji i innym nieprawidłowościom życia społecznego, które umożliwiają systemowe reagowanie na przypadki zagrożenia, naruszenia bezpieczeństwa lub dyskryminacji i przemocy wobec nauczycieli akademickich i innych pracowników prowadzących kształcenie.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 4 – kryterium spełnione

Uzasadnienie

Nauczyciele akademicy oraz inne osoby prowadzące zajęcia posiadają aktualny i udokumentowany dorobek naukowy w dziedzinie nauk społecznych i dyscyplinach ekonomia i finanse oraz nauki o polityce i administracji, do których przypisano efekty uczenia się na kierunku handel międzynarodowy, co umożliwia prawidłową realizację zajęć. Część kadry posiada kompetencje w innych dyscyplinach odpowiednio do realizowanych zajęć oraz kompetencje językowe umożliwiające im prowadzenie zajęć w językach obcych, w tym głównie w języku angielskim i niemieckim. Posiadane przez kadre doświadczenie zawodowe w praktyce społeczno-gospodarczej wspomaga realizację przedmiotów zorientowanych na przygotowanie studentów do oczekiwań rynku pracy. Obsada zajęć jest prawidłowa. Polityka kadrowa prowadzona na uczelni zapewnia właściwy dobór pracowników oraz zawiera transparentne procedury przeglądu, motywowania i weryfikacji kadry, a także wskazuje procedury i narzędzia rozwiązywania konfliktów. Uczelnia efektywnie wspiera pracowników w rozwoju zawodowym.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Bazę materialną i dydaktyczną WSB w Poznaniu stanowią cztery budynki zlokalizowane w bliskim sąsiedztwie w centrum miasta. Cała baza jest przystosowana i dostępna zarówno do pracy na zajęciach, jak i do pracy samodzielnie: zdalnej i stacjonarnej. W budynkach dostępne są sale wykładowe, ćwiczeniowe i seminaryjne, a także laboratoria komputerowe. Wszystkie sale wyposażone są w projektory multimedialne, tablice suchościeralne i flipcharty, a wybrane pomieszczenia posiadają zautomatyzowany system nagłośnienia, regulacji oświetlenia i klimatyzacji. We wszystkich budynkach studenci i pracownicy Uczelni mają stały dostęp do Internetu za pośrednictwem zabezpieczonej sieci WiFi.

Uczelnia jest przystosowana do potrzeb studentów z niepełnosprawnościami. W celu stworzenia studentom z niepełnosprawnościami warunków do pełnego udziału w procesie kształcenia, przyjęto następujące rozwiązania architektoniczne: wyposażenie budynków w windy, specjalne podjazdy, odpowiednio dostosowane toalety oraz miejsca parkingowe. W ramach działań w obszarze technologii wspierających zorganizowano wypożyczalnię sprzętu dla studentów z niepełnosprawnością. Wypożyczalnia oferuje szerokie spectrum specjalistycznych udogodnień dla osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności, a także laptopy.

W budynkach należących do kampusu WSB w Poznaniu znajdują się 23 laboratoria komputerowe. Liczba stanowisk jest adekwatna do liczby studentów. Na wszystkich komputerach dostępne są narzędzia Moodle, MS Office, w tym MS Teams, a także liczne programy specjalistyczne. Należą do nich m.in. SPSS – specjalistyczne środowisko do analiz statystycznych, a także MS Project – oprogramowanie służące do zarządzania projektami. W dyspozycji uczelni znajdują ponadto symulacje biznesowe firmy Marketplace oraz REVAS jak również oprogramowanie FireTMS do zarządzania transportem i planowania przewozów międzynarodowych. Uczelnia posiada także licencje na wykorzystywanie systemu ERP – SAP. Studenci kierunku handel międzynarodowy korzystają z platform edukacyjnych – głównie Moodle, gdzie znajdują się materiały do samodzielnej nauki, nagrania oraz quizy online. Wszystkie moduły na kierunku handel międzynarodowy na studiach I stopnia mają swoje kursy na obu platformach edukacyjnych, które dodatkowo są wzbogacone o narzędzia informatyczne do pracy w grupach, komunikacji zdalnej i samokształcenia. Podstawowym narzędziem, zwłaszcza w okresie nauki zdalnej stał się Extranet, który umożliwia studentom dostęp do informacji, takich jak: plan zajęć, harmonogram roku akademickiego, linki do zajęć zdalnych czy dane kontaktowe do wykładowców oraz działów wspierających proces dydaktyczny. Sale i specjalistyczne pracownie dydaktyczne oraz ich wyposażenie są zgodne z potrzebami procesu nauczania i uczenia się i umożliwiają prawidłową realizację zajęć, w tym prowadzenie zajęć kształtujących umiejętności praktyczne.

W ostatnich dwóch latach uczelnia poczyniła znaczące inwestycje w sprzęt i oprogramowanie multimedialne. Dla przykładu, zainstalowana została pracownia VDI, będąca wirtualną stacją roboczą, pracującą pod kontrolą systemu wirtualizującego. Studenci i wykładowcy mogą korzystać z udostępnionego w ten sposób oprogramowania z dowolnego komputera, zarówno w obiektach uczelni jak i poza nią. Studenci mają możliwość korzystania ze specjalistycznego oprogramowania poza godzinami zajęć, w celu wykonywania zadań, realizacji projektów np. pakiet SPSS jest udostępniony każdemu studentowi indywidualnie, co pozwala na wykorzystanie go również w domu.

Ponadto została utworzona nowoczesna multimedialna sala hybrydowa, w której zamontowane urządzenia umożliwiają prowadzenie zajęć zdalnych równocześnie w kilku lokalizacjach tj. bez konieczności przebywania w jednej sali uczestników i prowadzącego. W kolejnej pracowni został zamontowany nowoczesny system streamingowy, umożliwiający prowadzenie zajęć zdalnych przez wykładowcę wraz ze studentami w sali wykładowej oraz studentami on-line. Infrastruktura informatyczna, w tym specjalistyczne oprogramowanie, jest sprawna i nowoczesna, a jednocześnie umożliwia prawidłową realizację zajęć, w tym z wykorzystaniem zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych.

Analiza stanu faktycznego wykazała, że studenci nie znają specjalistycznego oprogramowania, związanego z realizacją modułów zajęć. Znają oni platformy edukacyjne, takie jak Moodle czy MS Teams, a także MS Office, jednak nie potrafią wypowiedzieć się na temat bardziej wyspecjalizowanego oprogramowania związanego z ocenianym kierunkiem. Wykorzystania specjalistycznego oprogramowania nie odnotowano również w pracach etapowych i projektach dyplomowych. Rekomenduje się wdrożenie działań mających na celu szersze wykorzystanie oprogramowania specjalistycznego również w ramach pracy własnej.

W jednym z budynków WSB znajduje się nowoczesna biblioteka. W czytelni i salkach projektowych, użytkownicy mają do dyspozycji 42 miejsca siedzące oraz 10 stanowisk komputerowych, w tym jedno dla osób z niepełnosprawnościami. Biblioteka posiada urządzenia niezbędne dla osób niepełnosprawnych, począwszy od szerokich drzwi wejściowych, poprzez myszki, klawiatury i powiększalniki dostępne na miejscu i w wypożyczalni. Przed pandemią COVID-19 studenci mieli możliwość korzystania z infrastruktury Uczelni poza godzinami zajęć poprzez rezerwację sali na platformie Extranet. Wykorzystywanie sal poza godzinami zajęć nie wiązało się z żadnymi ograniczeniami w dostępie do infrastruktury i oprogramowania. Studenci dysponowali także stałymi pomieszczeniami i powierzchniami przeznaczonymi do pracy – w specjalnie wydzielonych i przystosowanych do tego salach przy bibliotece i miejscu cichej pracy w bibliotece. Biblioteka jest nowoczesna a jej zbiory zostały zlokalizowane głównie w formie wolnego dostępu. Lokalizacja biblioteki, liczba, wielkość i układ pomieszczeń bibliotecznych, ich wyposażenie techniczne, a także liczba miejsc w czytelni zapewniają warunki do komfortowego korzystania z zasobów bibliotecznych w formie tradycyjnej i cyfrowej. Godziny otwarcia biblioteki odpowiadają potrzebom studentów stacjonarnych jak i niestacjonarnych.

Księgozbiór stanowią książki, czasopisma i zbiory elektroniczne. Biblioteka pracuje w oparciu o system komputerowy ProLib, który umożliwia przeglądanie księgozbioru, także według kart przedmiotów (kolekcji) oraz zamawianie książek przez zarejestrowanych użytkowników. Zbiory są dostosowane do profilu kształcenia i badań prowadzonych w Uczelni. Obecnie zbiory biblioteki liczą prawie 58 tys. egzemplarzy i ponad 100 tytułów czasopism. Wielu tytułom odpowiada kilka jednostek inwentarzowych, ponieważ pozycje literatury zalecane w sylabusach są kupowane w kilku egzemplarzach. Zbiory są uzupełniane w trybie ciągłym. Wśród książek odpowiadających potrzebom kierunku handel międzynarodowy wyszczególniono 291 pozycji tematycznych dostępnych w 887 egzemplarzach, zaś dla ścieżki anglojęzycznej wskazano 5 pozycji książkowych dostępnych w 12 egzemplarzach. Jest to znacząca dysproporcja na niekorzyść literatury w języku obcym. Zważywszy na prowadzenie pełnowymiarowych studiów w języku angielskim ZO PKA rekomenduje uzupełnienie najważniejszych pozycji książkowych w tym języku. Wśród czasopism dedykowanych ocenianemu kierunkowi, warto wymienić: *Czasopisma Handel Międzynarodowy, Ekonomista, Gospodarka Materiałowa i Logistyka, Gospodarka Narodowa, Handel Wewnętrzny, Journal of World Business,*

Logistyka, Sprawy Międzynarodowe, Stosunki Międzynarodowe, Studia Ekonomiczne i Unia Europejska.pl. Biblioteka oferuje dostęp do licznych baz danych. Zasób Biblioteki tworzą kolekcje czasopism, monografii, materiałów dydaktycznych.

Uczelnia podejmuje działania na rzecz doskonalenia infrastruktury dydaktycznej i naukowej, czego przejawem są rozbudowa, liczne zakupy i unowocześnienia. Istotnym elementem analizy są coroczne badania atrybutów marki (BAM), w ramach których różne grupy interesariuszy (w tym nauczyciele i studenci) dokonują szczegółowej oceny funkcjonowania wydziału. Na bieżąco dokonywane są przeglądy stanu technicznego sal dydaktycznych i laboratoryjnych oraz ich wyposażenia. W roku 2022 planowany jest przegląd architektoniczny pod kątem kontrastowego oznakowania sal i budynków, uwzględniającego potrzeby osób niepełnosprawnych. Posiadane zasoby oprogramowania są na bieżąco monitorowane i rozwijane w zależności od bieżących potrzeb wynikających z programu kształcenia i oferty specjalności na kierunku. Dobór oprogramowania jest poprzedzony szczegółową analizą dostępnych na rynku rozwiązań edukacyjnych i komercyjnych. Opisana infrastruktura umożliwia prawidłową realizację zajęć i osiągnięcie przez studentów kierunku Handel międzynarodowy efektów uczenia się, w tym opanowanie umiejętności praktycznych i przygotowania do prowadzenia działalności zawodowej. Baza jest dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnością oraz podlega systematycznym przeglądom, w wyniku których prowadzone są działania doskonalące.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 5 - kryterium spełnione

Uzasadnienie

Zarówno wielkość jak i wyposażenie bazy dydaktycznej, zasoby i wyposażenie biblioteki oraz laboratoriów dydaktycznych w pełni pokrywają zapotrzebowanie kształcenia na ocenianym kierunku i gwarantują przygotowanie zawodowe specjalistów w zakresie handlu międzynarodowego na poziomie studiów I stopnia. Uczelnia jest bardzo dobrze przygotowana do prowadzenia zajęć na odległość. Infrastruktura uczelni uwzględnia różnorodne potrzeby osób z niepełnosprawnościami. Praktyka przeglądów z udziałem wszystkich interesariuszy i perspektywy rozwoju infrastruktury wskazują na to, że ich uwagi są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym pozwala na realizację przyjętej koncepcji nauczania na kierunku handel międzynarodowy. Uczelnia aktywnie pozyskuje partnerów z otoczenia społeczno-gospodarczego m.in. poprzez działalność Biura Karier i Praktyk Wydziału Finansów i

Bankowości, menedżera kierunku oraz w ramach programu „Partnerstwo biznesowe”. Program ten zapewnia wzmocnienie połączenia doświadczeń naukowych Wydziału z doświadczeniami firmy. Relacja nauki ze światem biznesu daje studentom kierunku handel międzynarodowy możliwość zdobycia wiedzy opartej na realnym doświadczeniu firmy oraz instytucji, a różnego typu organizacjom możliwość kształtowania przyszłych kadr pracowników.

Rodzaj, zakres i zasięg działalności instytucji otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym pracodawców, z którymi Uczelnia współpracuje w zakresie projektowania i realizacji programu studiów jest zgodny z koncepcją nauczania. We współpracy z Uczelnią zaangażowanych jest szereg przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego działających zarówno lokalnie jak i krajowo, a także globalnie.

Współpraca z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego prowadzona jest systematycznie i przybiera zróżnicowane formy, takie jak m.in. współdziałanie w ramach prac Rady Partnerów Biznesowych Wydziału Finansów i Bankowości WSB w Poznaniu, współdziałanie w zakresie organizacji staży i praktyk dla studentów i absolwentów zgodnych z kierunkami kształcenia WSB czy prowadzenie szkoleń i warsztatów dla studentów w celu przygotowania ich do wejścia na rynek pracy. Powyższe działania podejmowane przez Uczelnię we współpracy z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego są adekwatne do celów kształcenia i potrzeb wynikających z realizacji programu studiów i osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się.

Skład Rady Programowej ustala Dziekan na wniosek menedżera kierunku, a zmiany w jej składzie są możliwe co roku. Członkiem rady programowej kierunku handel międzynarodowy w roku 2022 jest jeden przedstawiciel pracodawców. W skład rady programowej kierunku wchodzi menedżer kierunku, przedstawiciele wykładowców kierunku, przedstawiciel otoczenia społeczno-gospodarczego, przedstawiciele studentów i absolwentów. Do głównym zadań rady programowej należy analiza efektów uczenia się, planu studiów, specjalności i przedmiotów specjalnościowych, analiza rynku pracy, analiza współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, a także proponowanie zmian w wyżej wymienionym zakresie.

W dobie pandemii koronawirusa zmieniła się tylko forma kontaktu z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Tradycyjne spotkania fizyczne przeniesione w tryb on-line. Warto podkreślić, że Rada Programowa również działa w trybie on-line.

Uczelnia przeprowadza okresowe przeglądy współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym za które od strony organizacyjno-formalnej odpowiada Biuro Karier i Praktyk, zaś od strony merytorycznej menedżer kierunku. Biuro Karier i Praktyk na koniec roku akademickiego dokonuje przeglądu listy partnerów biznesowych dla kierunku, analizuje jakość realnej współpracy wyrażanej aktywnością firm/instytucji otoczenia gospodarczego wydziału. Menedżer kierunku we współpracy z BKiP podejmuje inicjatywy związane z powiększeniem bazy firm partnerskich, zapraszając wybrane organizacje do współpracy lub usunięciem partnera z listy, jeśli współpraca wygasa.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 6 – kryterium spełnione

Uzasadnienie

Rodzaj, zakres i zasięg działalności instytucji otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym pracodawców, z którymi uczelnia współpracuje w zakresie projektowania i realizacji programu

studiów, jest zgodny z dyscypliną, do której kierunek jest przyporządkowany, koncepcją i celami kształcenia oraz wyzwaniem zawodowego rynku pracy właściwego dla kierunku.

Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym jest prowadzona stale w zakresie organizacji praktyk oraz poprzez wpływ interesariuszy na programy studiów i efekty uczenia się. Współpraca jest prowadzona adekwatnie do celów kształcenia i potrzeb wynikających z realizacji programu studiów i osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się.

Zapewniony jest udział interesariuszy zewnętrznych, w tym pracodawców, w różnych formach współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonalenia programu studiów także w warunkach ich nieobecności wynikającej z czasowego ograniczenia funkcjonowania uczelni.

Prowadzone są okresowe przeglądy współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z pracodawcami, w odniesieniu do programu studiów, obejmujące ocenę poprawności doboru instytucji współpracujących, skuteczności form współpracy i wpływu jej rezultatów na program studiów i doskonalenie jego realizacji, osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się i losy absolwentów. Wyniki tych przeglądów są wykorzystywane do rozwoju i doskonalenia współpracy, a w konsekwencji programu studiów.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

Uczelnia stwarza niezbędne warunki umożliwiające włączenie studentów kierunku handel międzynarodowy do międzynarodowego systemu szkolnictwa wyższego. Wyższa Szkoła Bankowa w Poznaniu należy do grona wyższych uczelni posiadających akredytację IACBE, co umożliwia międzynarodową wymianę doświadczeń w zakresie programów kształcenia. W kontekście ocenianego kierunku, należy szczególnie podkreślić trwającą od 17 lat współpracę WSB w Poznaniu z Uniwersytetem im. Fryderyka Schillera w Jenie w Niemczech. Zacieśnienie współpracy zaowocowało przystąpieniem WSB do międzynarodowej sieci współpracy akademickiej Glocal Campus. Z perspektywy dydaktyki w WSB Poznań, członkostwo w Glocal Campus jest szczególnie istotne ze względu na możliwość uczestnictwa w międzynarodowych grach symulacyjnych online pod nazwą Megacities. W grach tych uczestniczą studenci ocenianego kierunku studiów.

Wśród sposobów podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia realizowanych w Uczelni można wskazać możliwość wymiany studentów i pracowników w ramach programu Erasmus+ oraz umów bilateralnych, w tym w zakresie realizacji praktyk zawodowych i staży absolwenckich zagranicą, a także poprzez zajęcia z języków obcych realizowane w ramach programu studiów.

Największy udział w omawianej ofercie internacjonalizacji studiów stanowią umowy podpisane w ramach programu wymiany Erasmus +. W ramach tego programu WSB podpisała 48 umów

bilateralnych z uczelniami z całej Europy, w tym Turcji, Ukrainy i Gruzji oraz z 9 uczelniami spoza Europy (Australia, Bhutan, Chile, Indonezja, Kenia, Korea Południowa, Kazachstan, Kirgistan, Liban). Uczelnie z wymienionych państw pozwalają realizować program studiów odpowiadający kierunkowi handel międzynarodowy. Rodzaj, zakres i zasięg umiędzynarodowienia procesu kształcenia są zgodne z koncepcją i celami kształcenia.

Oferta wymiany edukacyjnej oraz naukowej skierowana jest także do nauczycieli akademickich i pracowników administracji. Nauczyciele akademicy korzystają głównie z możliwości udziału w konferencjach naukowych za granicą i wyjazdów w ramach programu Erasmus+. Zarówno wyjazdy w ramach programu Erasmus+, jak i konferencyjne są udokumentowane i dotyczą pracowników prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku studiów. Pracownicy administracji mogą korzystać z programów stażowych. W odniesieniu do zapewnienia wsparcia językowego i międzykulturowego pracownikom uczelni, w latach 2019-2021 rozpoczęła realizację trzech projektów, finansowanych ze środków zewnętrznych, których celem było podniesienie kompetencji językowych oraz międzykulturowych wśród kadry akademickiej oraz administracyjnej Uczelni.

W latach 2018-2021 sześciu studentów ocenianego kierunku skorzystało z możliwości wyjazdu. Spośród nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku wyjechało pięć osób. Liczba wyjazdów zagranicznych w Uczelni w latach akademickich 2019/20 i 2020/21 była niewielka, ze względu na ograniczenia wymuszone przez trwającą pandemię COVID19. Z perspektywy studenta największą barierą wyjazdu stanowi ich praca zawodowa w Polsce, która nie daje czasu na podjęcie studiów zagranicą w pełnym wymiarze czasu.

Oferta zmierzająca do zwiększenia poziomu znajomości języka fachowego studentów jest szeroka i zaspokaja potrzeby studiów I stopnia. Na kierunku handel międzynarodowy Uczelnia oferuje zajęcia obowiązkowe z przedmiotu Ecology, realizowane po angielsku. Ponadto, równoległe do ścieżki w języku polskim, prowadzona jest ścieżka anglojęzyczna International trade, na którą mogą zapisywać się studenci z Polski i z zagranicy. W języku angielskim są oferowane dwie specjalności: International Business oraz Foreign Trade of Small and Medium-sized Enterprises. Studia w języku angielskim realizowane są wyłącznie w trybie stacjonarnym. Aktualnie, na I roku International Trade studiuje 39 osób pochodzących z różnych państw (m in. Etiopia, Polska, Rosja, Rwanda, Sierra Leone, Uzbekistan). Studiowanie w tak zróżnicowanym kulturowo środowisku międzynarodowym sprzyja rozwojowi kompetencji międzykulturowych i komunikacyjnych studentów. W ramach zajęć w języku angielskim Uczelnia podjęła współpracę z zagranicznymi wykładowcami, którzy prowadzili zajęcia z International Accounting Standards, International Management, Developing Managerial Skills oraz International Trade seen from a Turkish perspective.

Aby studenci mogli rozwijać się na arenie międzynarodowej, ważnym celem programu kształcenia na ocenianym kierunku Handel międzynarodowy jest kształtowanie silnych kompetencji i umiejętności językowych. Założenie to realizowane jest poprzez oferowanie w programie studiów I stopnia nauki dwóch obowiązkowych języków obcych, przy czym pierwszym językiem obcym jest zawsze język angielski, zaś drugim do wyboru: j. niemiecki lub hiszpański. Na ścieżce anglojęzycznej International Trade, prowadzony jest przedmiot Business English, którego celem jest poszerzanie znajomości słownictwa branżowego oraz umiejętności posługiwania się nim w praktyce oraz drugi język obcy: niemiecki lub hiszpański (do wyboru). Umiejętności językowe studentów są wysokie, o czym świadczy szerokie wykorzystanie literatury obcojęzycznej w pracach dyplomowych.

Umiejdzynarodowienie procesu kształcenia jest regularnie monitorowane. Wnioski płynące z tych analiz są podstawą działań doskonalących. Zajmują się tym: Dział Współpracy z Zagranicą - monitoring i ewaluacja wyjazdy studentów i pracowników na programy wymiany oraz analiza otoczenia pod kątem możliwości nawiązania współpracy międzyinstytucjonalnej; koordynatorzy języków obcych - zapewnienie wysokiej jakości i wewnętrznej spójności zajęć w formach lektoratów; Rada Programowa – rekomenduje działania doskonalące umiejdzynarodowienie programu kształcenia, np. w postaci propozycji wdrożenia nowych przedmiotów w języku obcym oraz menedżer kierunku. W procesie analizy, uczestniczą także studenci. Z uwagi na pandemię COVID-19, aktywny rozwój umiejdzynarodowienia w roku akademickim 2019/2020 (semestr letni) oraz 2020/2021 został mocno ograniczony, ale zarówno studenci, jak i wykładowcy, starali się uczestniczyć w wydarzeniach międzynarodowych realizowanych zdalnie.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 7 – kryterium spełnione

Uzasadnienie

Współpraca międzynarodowa z jednostkami naukowymi oraz instytucjami szkolnictwa wyższego ukierunkowana jest na wymianę studentów i pracowników. Uczelnia stwarza niezbędne warunki do udziału w międzynarodowej wymianie studentów i pracowników oraz przygotowuje studentów do aktywnego uczestnictwa w międzynarodowym procesie kształcenia i komunikacji. Umiejdzynarodowienie kształcenia podlega okresowym ocenom, zaś ich wyniki są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

Uczelnia zapewnia studentom odpowiednie wsparcie w zakresie dydaktycznym, naukowym i materialnym. Nauczyciele akademicki przekazują wiedzę oraz dodatkowe materiały wspomagające w formie elektronicznej, z których studenci mogą korzystać w celu samodzielnego uzupełniania wiedzy i przygotowania do zajęć. Należy zauważyć, iż przekazywanie materiałów dydaktycznych jest nieterminowe, co powoduje, że studenci nie mają możliwości odpowiedniego przygotowania do zajęć. Rekomenduje się, przekazywanie studentom materiałów terminowo, aby mieli możliwość zapoznania się z nimi przed rozpoczęciem zajęć. W Uczelni funkcjonują dwie platformy, które odpowiadają za proces nauczania i komunikacji. Stanowią miejsce udostępniania materiałów dodatkowych do zajęć, wymaganej literatury, planów zajęć studentów i wykładowców, co pozwala na weryfikację terminu kontaktu z prowadzącymi. Jednocześnie na platformach umieszczone są złożone podania i ich status rozpatrywania, oceny studentów i wiele innych spraw studenckich. Dodatkowo w określonych godzinach udzielane są konsultacje, które odbywają się bezpośrednio lub za pomocą

komunikatorów internetowych w celu pomocy studentom w uzupełnieniu wiedzy związanej z tematyką zajęć. Terminy konsultacji są przekazywane studentom podczas pierwszych zajęć i na platformie edukacyjnej. Studenci mają możliwość kontaktowania się z kadrami dydaktycznymi za pośrednictwem uczelnianej poczty elektronicznej i wskazanego komunikatora internetowego. Podczas pierwszych zajęć dydaktycznych studenci zostają zapoznani ze szczegółami dotyczącymi przebiegu zajęć, formami weryfikacji efektów uczenia się oraz niezbędną literaturą.

Studenci mają możliwość korzystania z indywidualnej organizacji studiów. Proces ubiegania się o indywidualną organizację studiów przebiega sprawnie. Uczelnia prowadzi zajęcia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość za pośrednictwem platform, do których studenci mają darmowy dostęp. Studenci brali udział w szkoleniu z obsługi platformy, a jednocześnie mają stały dostęp do filmów udoskonalających w formie online, które dotyczą korzystania z narzędzi do kształcenia na odległość. W ramach zajęć zdalnych nauczyciele akademicki udostępniają materiały dydaktyczne za pośrednictwem skrzynki mailowej lub wskazanego komunikatora internetowego. W Uczelni został powołany Menedżer kierunku, którego zadaniem jest nadzór nad kursami udostępnianymi na platformie. W razie pojawiających się problemów technicznych podczas uczestniczenia w zajęciach zdalnych studenci mają możliwość korzystania z pomocy dostępnej w zakładce na platformie edukacyjnej. Studenci mieli możliwość wyrażenia opinii na temat kształcenia zdalnego poprzez udział w ankietyzacji poświęconej tej tematyce.

Uczelnia zapewnia wsparcie studentom wybitnym poprzez udzielanie stypendiów Rektora, nagród dziekańskich dla osób wyróżniających się aktywnością w życiu naukowo-akademickim, dbaniem o dobre imię WSB i za nieskazitelną postawę w życiu społeczno-akademickim. Przyznawane jest także stypendium za osiągnięcia sportowe i reprezentowanie barw Uczelni w akademickim ruchu sportowym. Jednocześnie Uczelnia oferuje nagrody dla absolwentów za najwyższą średnią, wyróżnienie sportowe, działalność w kole naukowym i zaangażowanie na rzecz społeczności akademickiej, m.in. w ramach Samorządu Studenckiego. Główną nagrodą są bezpłatne studia pierwszego, drugiego stopnia lub podyplomowe. Studenci pierwszego roku mają możliwość aplikacji do programu naukowego „Gramy o najlepszych”, który najlepszym pozwala na rozwój według wybranej przez siebie ścieżki naukowej lub biznesowej. W ramach aktywności odbywają się szkolenia, wybrani studenci mają pierwszeństwo udziału w organizowanych warsztatach, przechodzą badania kompetencyjne, biorą udział w kursach językowych oraz posiadają opiekę wyznaczonego mentora. Uczelnia w ramach rozwoju daje także możliwość publikacji swoich artykułów w czasopiśmie „Debiuty Naukowe Studentów Wyższej Szkoły Bankowej”.

W ramach ocenianego kierunku studiów nie funkcjonuje żadne koło naukowe, jednak studenci mogą angażować się w działania kół prowadzonych na innych kierunkach.

Uczelnia organizuje przez Biuro Karier i Praktyk szereg szkoleń, webinarów i warsztatów podnoszących kompetencje zawodowe oraz miękkie. Biuro informuje o ofertach praktyk, staży i pracy, prowadzi doradztwo zawodowe lub też organizuje indywidualne spotkania z praktykami. Informacje na temat możliwości dodatkowych aktywności i rozwoju zawodowego, poprzez kursy i szkolenia, udostępnione są na platformie, do której studenci mają stały dostęp i mogą na bieżąco obserwować ofertę i zgłaszać swoją chęć udziału. Studenci mają możliwość rozwoju również w zakresie umiejętności prezentacji i swobodnej wypowiedzi poprzez udział w skierowanych do nich szkoleniach tj. „Zasady debaty oksfordzkiej”, „Dlaczego warto przemawiać?” czy też „Role mówców – jak je wypełniać?”, które pozwalają na rozwój w zakresie wystąpień publicznych.

Uczelnia zapewnia także wsparcie w rozwijaniu umiejętności sportowych w ramach sekcji sportowych Klubu Uczelnianego AZS WSB, artystycznych w ramach chóru akademickiego, teatru i gazety studenckiej, naukowych w ramach kół naukowych oraz społecznych w ramach działalności Samorządu Studenckiego. Tym samym studenci otrzymują wsparcie w zakresie zakładania własnej działalności gospodarczej poprzez działania doradcze prowadzone przez Biuro Karier i Praktyk.

Studenci uczestniczą w wymianach krajowych i międzynarodowych w ramach programów tj. Erasmus+. Informacje na temat możliwości współpracy międzynarodowej i wsparcia w tym zakresie przekazywane są przez Dział Współpracy z Zagranicą, który jednocześnie prowadzi działania zachęcające studentów do udziału w wymianach międzynarodowych.

Oferowany system wsparcia jest dostosowany do różnorodnych grup studentów. Studenci będący rodzicami, studenci z niepełnosprawnościami lub studentki w ciąży mają możliwość skorzystania indywidualnej organizacji studiów. Studenci z niepełnosprawnościami mają możliwość ubiegania się o stypendium specjalne. Jednocześnie w ramach wsparcia Uczelnia oferuje możliwość wypożyczania sprzętu specjalistycznego oraz zmiany formy sprawdzania wiedzy. W Uczelni funkcjonuje Pełnomocnik Rektora ds. Studentów z Niepełnosprawnościami, których zadaniem jest zapewnianie odpowiednich warunków do studiowania studentom z niepełnosprawnościami, weryfikacja zachowywania równych praw i obowiązków oraz szans zdobywania wiedzy. W zakresie wejścia na rynek pracy osób z niepełnosprawnościami, budowaniu ścieżki zawodowej oraz przygotowywaniu dokumentów aplikacyjnych wsparcia udziela Doradca Zawodowy – Konsultant ds. Studentów z Niepełnosprawnościami.

W celu wsparcia osoby z niepełnosprawnościami Uczelnia organizuje szkolenia dla pracowników w zakresie podnoszenia wiedzy i świadomości na temat niepełnosprawności oraz metodyki prowadzenia zajęć dla grup z osobami z niepełnosprawnościami.

W Uczelni funkcjonuje odpowiedni system zgłaszania skarg i wniosków poprzez pisemne lub ustne zgłaszanie uwag bezpośrednio i za pośrednictwem skrzynki mailowej do menedżera kierunku lub w ramach konsultacji z prodziekanem, których termin jest ogólnodostępny. Jednocześnie studenci mogą zgłosić się z problemem lub wątpliwością do Rzecznika Praw Studenta lub Samorządu Studenckiego. W Uczelni są powoływani menedżerowie roku, którzy udzielają wsparcia w zakresie administracyjnym i organizacyjnym, a jednocześnie odpowiadają za monitorowanie jakości zajęć, podejmowanie działań w zakresie zgłoszonych skarg i wniosków oraz wsparcie w koordynacji wyjazdów studyjnych i wykładów otwartych. W Uczelni organizowane są spotkania „ABC studenta” z prodziekanem odpowiedzialnym za kierunek, które odbywa się w 1. semestrze w ramach modułu Metodyka Pracy Projektowej. Podczas spotkań studenci są zapoznawani z obszarem administracyjnym, savoir vivre panującym w Uczelni, podaniami online i innymi sposobami załatwiania spraw oraz funkcjonowania na studiach. Uczelnia organizuje również spotkania przed rozpoczęciem studiów, dzięki czemu studenci pierwszego roku od pierwszych dni mają swobodę w poruszaniu się po Uczelni, a jednocześnie wiedzą do kogo kierować się z danym problemem lub wnioskiem. Dla osób rozpoczynających studia w Uczelni funkcjonuje dodatkowy punkt informacyjny, w którym studenci mogą szukać porad.

Studenci na pierwszym roku studiów są zapoznawani z funkcjonowaniem biblioteki oraz zasadami BHP. Studenci mogą korzystać z zasobów bibliotecznych w formie stacjonarnej oraz elektronicznej. Biblioteka jest dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnościami poprzez możliwość zamawiania literatury online. W bibliotece zostało wygoszparowane miejsce do pracy w grupie, dzięki czemu studenci mają możliwość realizacji wspólnych projektów w murach Uczelni.

Uczelnia zapewnia studentom wsparcie psychologiczne poprzez udostępnienie, w wykorzystywanej platformie, punktów i kontaktów do bezpłatnych konsultacji z psychologiem. Studenci mogą korzystać ze wsparcia poprzez bezpośredni kontakt oraz w formie online, po uprzednim umówieniu wizyty. Studenci i pracownicy mają możliwość udziału w organizowanych warsztatach w zakresie przeciwdziałania dyskryminacji. W Uczelni funkcjonuje zarządzenie kanclerza dotyczące przeciwdziałania mobbingowi i molestowaniu. Jednocześnie Biuro Karier i Praktyk w ramach swoich działań organizuje warsztaty z zakresu kompetencji miękkich, wśród których dwa razy w roku dotyczą wsparcia psychologicznego, m.in. „Asertywne stawianie granic – stanowczo, łagodnie i bez lęku”, „Stres i sposoby radzenia sobie z nimi” oraz „Radzenie sobie z konfliktami”, co przyczynia się do wypracowania ze studentami wychodzenie z trudnych sytuacji na Uczelni oraz w przyszłej pracy zawodowej.

Uczelnia prowadzi działania motywujące studentów do wejścia na rynek pracy w ramach funkcjonowania Biura Karier i Praktyk, które oferuje udział w procesach coachingowych w celu poznania swoich mocnych i słabszych stron, sposobów motywacji, asertywności oraz określania celów życiowych i ich realizacji. Biuro udostępnia oferty pracy i praktyk w ramach wykorzystywanej platformy, z której korzystają studenci, co przyspiesza rekrutację. Jednocześnie dzięki działaniom Biura studenci otrzymują wsparcie w zakresie tworzenia dokumentów aplikacyjnych, udziału w wizytach studyjnych w siedzibach firm oraz konsultacji z doradcą zawodowym i przedsiębiorczości. Jednocześnie studenci mają możliwość umówienia spotkań indywidualnych z wykładowcami w ramach obszaru zainteresowań.

Samorząd studencki w pełni angażuje się w życie Uczelni poprzez aktywny udział w gremiach wydziałowych. Podstawowymi działaniami samorządu jest m.in. opiniowanie programów studiów, reprezentowanie głosów studentów oraz organizacja wydarzeń skupiających się na podnoszeniu kompetencji z umiejętności miękkich studentów. Samorząd studencki otrzymuje odpowiednie wsparcie od Władz Wydziału. Posiada odpowiednio wyposażone biuro, niezbędne do swoich działań.

Studenci otrzymują wsparcie ze strony kadry administracyjnej poprzez pomoc w zakresie spraw formalnych. Godziny funkcjonowania Dziekanatu są w pełni dostosowane do potrzeb studentów. W przypadku nieobecności w murach Uczelni, student ma możliwość kontaktu w formie telefonicznej lub mailowej. Zadaniem dziekanatu jest organizacja studiów, obsługa finansowa w zakresie płatności i stypendiów. Studenci mają możliwość wyrażenia swojej opinii na temat oferowanego wsparcia ze strony kadry administracyjnej poprzez prowadzoną ankietę Badania Atrybutów Marki. Studenci mają możliwość wyrażenia opinii na temat nauczycieli akademickich oraz ich przygotowania do zajęć w ramach prowadzonej ankietyzacji po każdym semestrze. Jednocześnie w ramach badania studenci mogą zgłosić propozycje zmian. Raporty po przeprowadzonej analizie wyników są omawiane z samorządem studenckim i pracownikami. Na podstawie wyników badania są prowadzone działania doskonalące.

Wśród studentów ocenianego kierunku prowadzone jest badanie dotyczące zadowolenia z oferowanego wsparcia. Wyniki badania są poddawane analizie, z której wnioski są wykorzystywane w celu działań doskonalących. Raporty są analizowane z przedstawicielami studentów.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 8 – kryterium spełnione

Uzasadnienie

Uczelnia wspiera studentów w zakresie dydaktycznym, materialnym i organizacyjnym. Studenci mają możliwość kontaktowania się z wykładowcami poza godzinami zajęć w celu konsultacji. Nauczyciele przekazują materiały dydaktyczne, jednak nie jest to realizowane w określonym terminie. Rekomenduje się, przekazywanie studentom materiałów terminowo, aby mieli możliwość zapoznania się z nimi przed rozpoczęciem zajęć. Uczelnia korzysta z dwóch platform internetowych, w ramach których studenci mają dostęp do dodatkowych materiałów dydaktycznych, podań, planu zajęć studenta i wykładowców oraz innych kwestii studenckich. Kadra administracyjna oferuje odpowiednie wsparcie w zakresie organizacyjnym i obsługi finansowej. Grupy studenckie mają wyznaczonych menedżerów, którzy odpowiadają za monitorowanie jakości zajęć, wsparcie w organizacji wyjść studyjnych i warsztatów oraz udostępniania dodatkowych szkoleń i kursów na platformach, które pozwalają na rozwój studentów. Uczelnia zapewnia właściwy system skarg i wniosków. Biuro Karier i Praktyk wspiera studentów w zakresie udostępniania ofert praktyk, staży i pracy, prowadzi doradztwo zawodowe, organizuje kursy udoskonalające oraz prowadzi szkolenia pozwalające rozwinąć umiejętności miękkie. Uczelnia prowadzi badanie wśród studentów w zakresie kadry dydaktycznej, na podstawie którego wprowadza działania udoskonalające. Przed rozpoczęciem studiów studenci przechodzą szkolenie "ABS Studenta", które ma na celu zapoznanie z obowiązującymi zasadami podczas studiowania oraz przedstawienie prac i obowiązków. Uczelnia wspiera studentów wybitnych oraz osoby z niepełnosprawnościami.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 9

Informacja na temat studiów jest udostępniona na korytarzach budynków Uczelni w formie papierowej i elektronicznej, prowadzących, pracowników administracyjnych, media społecznościowe, Samorząd Studencki oraz przede wszystkim stroną internetową Uczelni i Biuletyn Informacji Publicznej. Informacje dotyczą rekrutacji na studia, katalogu kierunków studiów, funkcjonowanie Dziekanatu, Biura Karier i Praktyk, bibliotekę, które posiadają również własną zakładkę na stronie internetowej Uczelni, jak również usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami. Istnieje możliwość odnalezienia poprzez stronę internetową procedury potwierdzenia efektów uczenia się, wsparcia życia studenckiego, możliwości rozwoju, informacji na temat organizacji studenckich oraz sylwetki absolwentów. Uczelnia udostępnia plan zajęć poprzez uczelniany system internetowy. Strona internetowa prowadzona jest w języku polskim, angielskim oraz rosyjski, a ponadto jest dostosowana do osób niedowidzących.

Za pomocą uczelnianej strony internetowej kandydaci oraz obecni studenci znajdują informacje tj. warunki przyjęcia na studia, kryteria kwalifikacji, efekty uczenia się, terminarz rekrutacji, procesu dyplomowania oraz wsparcie w procesie uczenia się.

Jednostka przekazuje jednocześnie aktualności poprzez główną stronę internetową Uczelni. Informacje skierowane do kandydatów na studia, absolwentów, studentów, pracowników i nauczycieli akademickich są przedstawione w sposób czytelny i łatwo dostępny. Prowadzona jest weryfikacja udostępnianych treści w każdej z wykorzystywanych metod komunikacji.

Za pośrednictwem Biuletynu Informacji Publicznej istnieje dostęp do wszelkich zarządzeń rektora, statutu, regulaminu studiów lub też podjętych decyzji władz Uczelni.

Strona internetowa jest dostosowana do urządzeń mobilnych, co stanowi dużą pomoc w procesie studiowania, informacje są łatwo dostępne, a treści przejrzyste i zrozumiałe.

Informacje dotyczące jakości kształcenia są na bieżąco wprowadzane na stronę internetową, gdzie Uczelnia umieszcza obowiązujące wewnątrz Uczelni akty prawne.

Studenci, pracownicy, kandydaci na studia, absolwenci i nauczyciele akademicy mają możliwość zgłaszania uwag dotyczących udostępnianych informacji o studiach i funkcjonowaniu Uczelni. Zebrane uwagi stanowią podstawę do udoskonalania przekazywanych informacji.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 9 – kryterium spełnione

Uzasadnienie

W Uczelni odpowiednio funkcjonuje publiczny dostęp do informacji na temat programu studiów, warunków i terminów procesu przyjęć na studia. Strona internetowa jest dostosowana do szerokiego grona odbiorców, przez studentów oceniana bardzo pozytywnie ze względu na łatwość w odnajdywaniu poszukiwanych treści. Informacje dotyczą rekrutacji na studia, katalogu kierunków studiów, funkcjonowania Dziekanatu oraz usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami. Strona internetowa prowadzona jest w języku polskim, angielskim oraz rosyjskim, dostosowana do osób niedowidzących. Udostępnione informacje są zrozumiałe i czytelne. Prowadzona jest weryfikacja udostępnianych treści. Strona internetowa jest dostosowana do urządzeń mobilnych. Za pośrednictwem Biuletynu Informacji Publicznej istnieje dostęp do wszelkich zarządzeń rektora, statutu, regulaminu studiów lub też podjętych decyzji władz Uczelni. Uczelnia obsługuje również system Extranet i Moodle, w którym po zalogowaniu można odnaleźć informacje dotyczące kierunku i programu studiów. Istnieje zgłaszania uwag dotyczących udostępnianych informacji o studiach, które są brane pod uwagę przy działaniach udoskonalających.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 10

Zgodnie z § 9 pkt. 4 Statutu Uczelni, za działalność dydaktyczną na wydziale odpowiada Dziekan, natomiast za organizację kształcenia w ramach kierunku odpowiada menedżer kierunku. Jest on powoływany decyzją Dziekana. Sprawuje nadzór merytoryczny i organizacyjny nad kierunkiem studiów. Jego kompetencje określa regulamin organizacyjny oraz przydział czynności.

Do 2020 r. obowiązywał w Uczelni Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia wdrożony w 2014 r. (Zarządzenie nr 6/1/2014 Dziekana Wydziału FiB WSB w Poznaniu z dnia 24.06.2014 r.). System ten został zastąpiony przez System Zapewniania Jakości Kształcenia w Wyższej Szkole Bankowej w Poznaniu (Zarządzenie nr 43/2020 Rektora Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu). Dokument ten określa kompetencje w zakresie bieżącego nadzoru nad realizowanym na kierunku programem studiów, nadzór nad modyfikacją i doskonaleniem koncepcji kształcenia na kierunku, kreowanie zmian w programach studiów. Odpowiedzialność w zakresie ewaluacji i doskonalenia jakości kształcenia na kierunku ponosi Dziekan.

Modyfikacje w programach studiów są odpowiedzią na zdiagnozowane zmiany i potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego (np. wypracowanie nowej specjalności na studiach I stopnia w języku angielskim, realizowanej od roku akademickiego 2020/21; wprowadzenie przedmiotu *metodyka pracy projektowej*). Zatwierdzanie, zmiany i wycofanie programu studiów dokonywane jest w sposób sformalizowany. Za projektowanie oraz dokonywanie zmian w programie odpowiedzialny jest Menedżer kierunku. W procesie projektowania udział bierze Rada Programowa (powołana przez Dziekana Wydziału), w skład której wchodzi: menedżer kierunku (jako przewodniczący), wykładowcy, przedstawiciele pracodawców, przedstawiciele studentów i absolwent. Zmiany w programach studiów pozytywnie zaopiniowane przez Dziekana zatwierdza Senat Uczelni.

W projektowaniu programu studiów uwzględnione są innowacje dydaktyczne oraz osiągnięcia nowoczesnej dydaktyki akademickiej (gamifikacja, biblioteka cyfrowa, filmy, case study, gry biznesowe REVAS, studia przypadków, rozwiązywanie problemów przez studentów, symulator giełdowy - wycena akcji i obligacji, mikrosymulacje). Nauczyciele akademicy wykorzystują również współczesne technologie informacyjno-komunikacyjne oraz narzędzia i techniki kształcenia na odległość w projektowaniu programu studiów (Platforma Moodle, e-kursy, interaktywne quizy, zadania; MsTeams, OneNote; Teams, trener online).

Warunki i tryb rekrutacji na studia wyższe na rok akademicki 2021/2022 zostały określone w uchwale nr 83/2021 Senatu Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu z dnia 7 maja 2021 r., która jest dostępna na stronie BIP Uczelni. O przyjęciu na studia decyduje kolejność zgłoszeń. Przyjmowani są wyłącznie kandydaci spełniający wymagania zgodnie z przepisami prawa. Osoba ubiegająca się o przyjęcie na studia I stopnia zobowiązana jest złożyć dokumenty i formularze zgodne z zasadami rekrutacji.

O roku 2021 roku – na mocy Zarządzenia nr 5/2021 Dziekana Wydziału Finansów i Bankowości w Poznaniu Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu - wprowadzono na kierunku studiów okresową ocenę jakości kształcenia. Celem okresowej oceny programu studiów jest: diagnoza poziomu jakości kształcenia na kierunku, ocena stopnia realizacji celów Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia (SZJK) oraz metod ich weryfikacji, ocena sprawności działania procedur związanych z SZJK, doskonalenie procesów zapewniania jakości kształcenia poprzez ich weryfikację i modyfikację oraz dostarczenie podmiotom SZJK informacji dotyczącej jakości procesu kształcenia i wskazanie działań koniecznych do jej podniesienia bądź utrzymania. Prowadzona w Uczelni ocena programu studiów nie obejmuje efektów uczenia się, nie zostały one dostosowane do odpowiednich charakterystyk

poziomu 6 Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz zapewnienia głębi sprecyzowanych efektów uczenia się w postaci zaawansowanych efektów (szczegóły przedstawiono w opisie kryterium 1).

W Uczelni prowadzone jest cyklicznie Badanie Atrybutów Marki (BAM) będące badaniem cech jakościowych świadczonych usług edukacyjnych. Badanie odbywa się raz w roku i obejmuje takie obszary jak: organizacja studiów i obsługi administracyjnej oraz przyjazne podejście; dopasowanie kształcenia do wymagań pracodawców i rynku pracy. W badaniu uczestniczą: studenci, słuchacze i absolwenci, pracownicy administracyjni i dydaktyczni, pracodawcy współpracujący z WSB. Badanie jest podstawą do modyfikacji i usprawnień organizacji studiów do oczekiwań interesariuszy. Menedżer kierunku monitoruje poziom postępów oraz niepowodzeń studentów, a także osiągnięcia efektów uczenia się np. za pomocą zestawienia ilościowej struktury ocen, udostępnianej mu przez Prodiiekana ds. Jakości Kształcenia.

Treści programowe, metody kształcenia i metody weryfikacji i oceny efektów uczenia się weryfikowane są i w razie potrzeby uaktualniane przez koordynatora przedmiotu w porozumieniu z menedżerem kierunku i metodykiem nauczania. Nauczyciele akademicy oraz pracodawcy mają możliwość zgłaszania zmian w programie studiów. Wyniki oceny wykładowców mają wpływ na kształt obsady w kolejnych semestrach. Wnioski z analizy tematów prac dyplomowych są przekazywane gronu dziekańskiemu i menedżerowi kierunku. Wprowadzenie systemu Quality miało w założeniach poprawę nadzoru nad jakością tematów prac dyplomowych w zakresie zgodności tematu pracy z kierunkiem studiów.

Ocena programu studiów nie gwarantuje poprawności procesu dyplomowania. Nie została zapewniona możliwość pełnej weryfikacji nakładu pracy własnej studenta w przypadku zajęć związanych z przygotowaniem projektów dyplomowych, gdzie nakład ten jest relatywnie wysoki i nie w pełni odpowiadający efektom uczenia się, treściom i metodom kształcenia przewidzianym dla tych zajęć. Nakład pracy przypisany do zajęć związanych z przygotowaniem projektu dyplomowego oraz liczba punktów ECTS odpowiadająca liczbie godzin zajęć określonych w programie studiów dla tych zajęć, wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich jest znacząco zawyżona.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 10 – kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Za organizację kierunku handel międzynarodowy na poziomie studiów I stopnia o profilu praktycznym odpowiada Menedżer kierunku powołany i nadzorowany przez Dziekana. Menedżer kierunku koordynuje prace Rady Programowej kierunku, nadzór nad modyfikacją i doskonaleniem koncepcji kształcenia na kierunku, kreowanie zmian w programach kształcenia. Nadzór nad realizacją polityki jakości, w tym w zakresie ewaluacji i doskonalenia jakości kształcenia pełniony jest przez Pełnomocnika ds. Jakości Kształcenia. Program studiów zatwierdzany jest na każdy rok akademicki przez Senat Uczelni. W doskonaleniu programu studiów biorą udział zarówno interesariusze wewnętrzni - nauczyciele akademicy i studenci, jak i interesariusze zewnętrzni. Ocena programu studiów obejmuje informacje zwrotne od studentów dotyczące satysfakcji z programu studiów, warunków studiowania oraz wsparcia w procesie uczenia się.

W zakresie przeglądu i doskonalenia programu studiów należy stwierdzić, iż ocena programu studiów nie gwarantuje poprawności procesu dyplomowania. Nie została zapewniona możliwość pełnej weryfikacji nakładu pracy własnej studenta w przypadku zajęć związanych z przygotowaniem

projektów dyplomowych, gdzie nakład ten jest relatywnie wysoki i nie w pełni odpowiadający efektom uczenia się, treściom i metodom kształcenia przewidzianym dla tych zajęć. Nakład pracy przypisany do zajęć związanych z przygotowaniem projektu dyplomowego oraz liczba punktów ECTS odpowiadająca liczbie godzin zajęć określonych w programie studiów dla tych zajęć, wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich jest znacząco zawyżona.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-

5. Ocena dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (w porządku wg poszczególnych zaleceń)

W uzasadnieniu Uchwały Nr 826/2015 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 22 października 2015 r. w sprawie oceny programowej na kierunku „stosunki międzynarodowe” prowadzonym na Wydziale Finansów i Bankowości Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym nie zdefiniowano zaleceń.

